

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: B5-24P/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1522201020
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Mužilová
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1522201020.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava II v Bratislave sudkyňou Mgr. Katarínou Mužilovou v právnej veci manžela: K.W. Y. Š., W. XX.XX.XXXX, M. F. Š. X, F., zastúpeného spoločnosťou Fons iuris s.r.o., so sídlom Kominárska 2,4, Bratislava, IČO: 47 240 318 a manželky: Y. E. Š., W. XX.XX.XXXX, M. F. Š. X, F., zastúpenej advokátkou JUDr. Denisou Jánošíkovou, so sídlom Klincová 35, Bratislava, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava V, Prokofievova 6-12, Bratislava, o rozvod manželstva a o úpravu pomerov manželov na čas po rozvode manželstva k maloletým deťom: Š. Š., W. XX.XX.XXXX, V. Š., W. XX.XX.XXXX E. R. Š., W. XX.XX.XXXX, všetky deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, Vazovova 7/A, Bratislava, takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo účastníkov konania K. Y. Š., W. XX.XX.XXXX E. Y. E. Š., C. Q., W. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX, A. U. V. Y. Y. Ú. F. - C., U. A. XX, C.Č. XXXX, na L. XX, T. T. Č. XX r o z v á d z a.

II. Maloleté deti Š. Š.C., W. XX.XX.XXXX, V. Š., W. XX.XX.XXXX E. R. Š., W. XX.XX.XXXX sa na čas po právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov z v e r u j ú do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

III. Maloleté deti budú v starostlivosti matky od piatka nepárneho kalendárneho týždňa od 12.00 hod. do piatka párneho kalendárneho týždňa do 12.00 hod..

IV. Maloleté deti budú v starostlivosti otca od piatka párneho kalendárneho týždňa od 12.00 hod. do piatka nepárneho kalendárneho týždňa do 12.00 hod..

V. Miestom prevzatia a odovzdania maloletých detí je školské zariadenie, ktoré maloleté deti navštevujú, v prípade neprítomnosti maloletých detí v škole a v prípade sviatkov a prázdnin je miestom prevzatia a odovzdania maloletých detí miesto bydliska toho rodiča, ktorému aktuálne končí starostlivosť o maloleté dieťa.

VI. Obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

VII. Otec je p o v i n ý prispievať na výživu maloletého Š. Š.Á., W. XX.XX.XXXX výživným vo výške 50,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva.

VIII. Otec je p o v i n ý prispievať na výživu maloletého R. Š., W. XX.XX.XXXX výživným vo výške 50,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva.

IX. Otec je p o v i n ý prispievať na výživu maloletej V. Š.C., W. XX.XX.XXXX výživným vo výške 50,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva.

X. Súd n a r i a ď u j e dohľad nad výchovou maloletých H.: Š. Š., W.. XX.XX.XXXX, V. Š., W.. XX.XX.XXXX E. R. Š., W.. XX.XX.XXXX na obdobie 1 roka počnúc právoplatnosťou rozsudku.
XI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Manžel sa návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava V dňa 28.02.2022 domáha rozvodu manželstva a úpravy pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva. Manžel navrhol, aby súd manželstvo rozviedol, maloleté deti zveril do jeho osobnej starostlivosti s tým, že on bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, matka bude mať právo stretávať sa s deťmi neobmedzene a bude povinná prispievať na výživu každého maloletého dieťaťa výživným vo výške 50,- eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

2. Manžel v návrhu uviedol, že s manželkou sa zosobášili po krátkej známosti. Prvé roky ich manželstva, keď sa im narodili tri deti boli krásne a pohodové. Postupom času začala mať manželka s ich vzťahom problémy a výsledkom bol krik, plač pred deťmi a aj facka priamo pred deťmi. Je to dôsledok choroby, ktorú si nechce pripustiť a spúšťačom je stres, ktorý si sama vyvoláva. Extrémne správanie manželky sa stupňuje. Vyhľadali aj psychológa s psychiatrom, aby tento stav odstránili liečbou, manželka však liečbu odmieta. Kvôli deťom už ďalej nemôže tolerovať extrémne správanie manželky, u ktorej dochádza k rýchlym zmenám nálad, pri ktorých kričí, nadáva, praje smrť jemu aj celej jeho rodine. V poslednej dobe ho aj fyzicky napadla, keď chcel na telefón zadokumentovať jej správanie. Všetko toto sa odohráva za prítomnosti detí. Negatívne správanie manželky sa prejavuje aj na výchove detí. Manželka naňho niekoľkokrát zavolala políciu z dôvodu, že ju psychicky a fyzicky týra, ale ani raz sa to samozrejme nepreukázalo ako pravdivé. V tejto veci museli dokonca vypovedať deti a dosvedčiť, ako to v skutočnosti bolo, čo však nechce, aby sa stávalo pravidlom. Nechce, aby dochádzalo k takýmto stresovým situáciám a preto požaduje zveriť deti do svojej opatery, dokonca chce prispievať žene na náhradné bývanie a stretávať sa deťmi sa bude môcť kedykoľvek, ak bude chcieť. Vzhľadom na to, že vzťahy medzi ním a manželkou sú veľmi narušené, nemá záujem na ďalšom trvaní manželstva. K manželke stratil citový vzťah a nevidí nádej na obnovu spolužitia.

3. Manželka v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 16.05.2022 súhlasila s návrhom manžela v časti týkajúcej sa rozvodu manželstva. Navrhla, aby boli maloleté deti na čas po rozvode manželstva zverené do jej osobnej starostlivosti s tým, že otec bude oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párný kalendárny týždeň v utorok, stredu a vo štvrtok v čase od 16:00 hod. do 18:00 hod. a v nepárnom kalendárnom týždni vždy v piatok od 17:00 hod. do nedele 17:00 hod., obaja rodičia budú deti zastupovať a spravovať ich majetok a otec bude povinný prispievať na výživu maloletého Š. výživným vo výške 250,- eur, na výživu maloletej V. výživným vo výške 250,- eur a na výživu maloletého R. výživným vo výške 250,- eur. Manželka vo vyjadrení uviedla, že sa vždy snažila zachovať a udržať rodinu pohromade, už v tom čase sa jej však manžel opakovane vyhrážal psychiatrou. Dúfala, že návštevou odborníka sa podarí situáciu v rodine aspoň sčasti zlepšiť. Manžel si však pri týchto stretnutiach žiadnu chybu nepripúšťal a zastával si vždy len svoju rodinu, čím sa problém v rodine nepodarilo žiadnym spôsobom vyriešiť. Nesúhlasí s dôvodmi, ktoré manžel uvádza ako príčiny rozvratu manželstva vo svojom návrhu. Spočiatku bolo v manželstve všetko v poriadku, ale postupom času sa naplno prejavila manželova povaha jeho manipulatívne a direktívne správanie voči nej aj deťom, vždy sa všetko muselo podriaďovať jeho predstavám o fungovaní rodiny a jeho vôli. Za prítomnosti manžela a pod jeho tlakom opakovane navštívila viacerých psychiatrov a navštevovala aj psychológa, popiera však, že by si jej stav vyžadoval odborné liečenie. Manžela nikdy fyzicky nenapadla, ak ho udrela, tak to vždy bolo iba ak v sebaobrane. Naopak manžel je ten, kto bol voči nej dlhodobo násilný a to nielen verbálne, psychicky, ekonomicky ale aj fyzicky. Situácia v rodine sa zhoršovala hlavne posledné 3 roky odkedy nastúpila do práce. Manžel ju neustále nahrával na mobilný telefón, nadával jej do psychopatiek a posielal ju na psychiatriu. Manžel namontoval v byte kameru, nabúral sa jej do telefónu, vymazal jej v ňom kontakty a podobne. Neustále ju kritizoval, ponižoval, neustále jej opakoval, že sa nevie postarať o deti, a že neustále kričí. Vzhľadom na uvedené bola opakovane nútená privolať políciu, ale zo strany polície to nikdy nebolo vyhodnotené ako závažné konanie, maximálne išlo o priestupok. Manžel ju psychicky a fyzicky týral aj takým spôsobom, že ju bezdôvodne obliat vodou. Posledný fyzický útok, pri ktorom ju manžel napadol sa odohral dňa 28.04.2022. Manžel ju udrel päťou do spánku, na čo opäť privolala hliadku. Po tomto poslednom incidente sa odhodlala podať vo veci trestné oznámenie, manžel bol po tomto poslednom útoku vykázaný

aj zo spoločného obydli na 14 dní. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti v súčasnosti rovnako ako manžel nevidí možnosť v záchrane a zotrvaní v manželstve. Manželstvo vníma ako trvalo rozvrátené a neplniace svoj účel, a preto súhlasí s návrhom manžela na rozvod. Nesúhlasí s návrhom, aby boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca. Otec nikdy neprejavoval väčší záujem o trávenie spoločného času s rodinou. Vždy ju od detí izoloval, takže deti trávili voľné víkendy väčšinou s otcom a jeho rodinou bez nej. Počas týždňa sa o maloleté deti staral veľmi zriedkavo, nikdy jej nepomáhal s domácimi prácami, s výnimkou vodenia a vyzdvihovania maloletých detí zo základnej a materskej školy. Otec ju dlhodobo nerešpektuje ako rovnocenného rodiča. Prejavovalo sa to najmä tým, že maloleté deti brával všade vždy výhradne bez nej, pričom ich vždy zavádzal, že on má veľa práce a nemôže s nimi ísť. Ona vždy chcela tráviť čas s maloletými deťmi, mala záujem si aktívne budovať silné citové väzby s maloletými a chcela tráviť spoločný čas s otcom aj maloletými deťmi. Otec však od začiatku manželstva uprednostňoval len jeho rodinu, s ktorou trávil viac času ako s ňou a maloletými deťmi. Otec absolútne ignoruje jej rodičovské práva a maloleté deti si svojvoľne berie kamkoľvek bez toho, aby ju o tejto skutočnosti aspoň vopred informoval, prípadne jej dal možnosť pripojiť sa k nim. Maloleté deti okrem toho boli svedkovia viacerých incidentov, kedy ju otec udrel. Svoju agresiu otec častokrát otočil aj smerom k maloletým deťom, čo ho absolútne diskvalifikuje v požiadavke mať deti zverenú do osobnej starostlivosti. Je presvedčená, že takýto stav by si neželali ani samotné maloleté deti. Z uvedeného správania otca je zrejmé, že mu nejde o maloleté deti a ich najlepší záujem. Matka k svojim majetkovým pomerom uviedla, že pracuje v spoločnosti V. L., L..C..I.. na pozícii Business Administratora, jej mesačný príjem je 1.300,- eur. Otec pracuje v spoločnosti E., L..C..I.. E. S. F., L..C..I.. na pracovnej pozícii Asisstant of Director, IT Support. Nevie aký je otcov mesačný príjem v súčasnosti. Otec nepodporuje maloleté deti v krúžkoch, čo sa prejavuje aj tým, že do dnešného dňa jej finančne neprispieva na krúžky, školu a školské potreby a na iné výdavky maloletých detí. S financovaním nákladov jej musela finančne pomôcť jej matka. Mesačné náklady maloletého Š. matka vyčísli na sumu 440,- eur, pri malotej V. na 395,- eur a pri R. na 359,- eur. V doplnenom vyjadrení zo dňa 26.08.2022 matka vyčísli mesačné náklady na maloletého Š. na 661,- eur, na malotej V. vo výške 581,- eur, na malotej R. vo výške 610,- eur.

4. Manželka vo vyjadrení doručenom súdu dňa 22.11.2023 navrhla, aby boli maloleté na čas po rozvode zverenú do jej osobnej starostlivosti s tým, že otec sa bude stretávať s deťmi v nepárnom týždni od stredy od 15:30 hod. do pondelka párneho kalendárneho týždňa do 08:00 hod. a bude prispievať na maloletého Š. výživným vo výške 360,- eur, na malotej V. výživným vo výške 350,- eur a na malotej R. výživným vo výške 340,- eur. Matka poukázala na to, že maloleté deti sa stretávajú s otcom od stredy do pondelka, pričom na takomto režime sa s otcom dohodli. Samotné deti sa vyjadrili, že im to takto vyhovuje a chcú, aby v tomto režime aj naďalej fungovali. Triedna učiteľka malotej R., pani vychovávateľka a rovnako aj špeciálna pedagogička sa zhodli na tom, že nie je v žiadnom prípade správne upravovať styk formou striedavej starostlivosti. Žiadajú ponechať pre maloleté deti zaužívanú formu starostlivosti. Hlavnou motiváciou prečo malotej Š. chodí k otcovi, je hranie počítačových hier, keďže ona mu nedovolí hrať hry v takom rozsahu ako otec. Počas letných prázdnin trávil Š. u otca 2-3 hodiny na počítači. Malotej V. sa ustálením styku s otcom upokojila. Prítomnosť otca neodmieta, ale preferuje jej prítomnosť, keďže ju vníma ako ústrednú osobu. Rovnako aj malotej R. považuje aktuálne stretávanie s otcom za dostatočné. Špeciálna pedagogička, aj triedna učiteľka v žiadnom prípade neodporúčajú zveriť malotej R. do striedavej starostlivosti, vzhľadom na potrebu jeho systematického vedenia, ktorého je schopná iba ona. Už niekoľko mesiacov sa venuje nastaveniu výchovných hraníc, rieši svoje osobné traumy. Má obavu voči zasahovaniu otca do jej výchovy a osobného života. Otec sa podľa nej správa ako pasívny agresor. Jej nálady a zúrivosť boli a sú vyvolané z patologického klamania otca pre deti, nedodržiavaním pravidiel a jej neustálym diskreditovaním zo strany otca. Súčasnosť preukázala, že ona je rodič s väčšími rodičovskými zručnosťami ako otec. Svoje nevládnuté emócie rieši cestou psychológa, ako ja prostredníctvom duchovných cvičení a na rozdiel od otca si vie priznať chybu. Matka poukázala na to, že u otca detí sa prejavujú známky určitej paranoje. Otec ju neustále obviňuje, fotí, filmuje a odpočúva. Je presvedčená, že bola otcom dlhodobo manipulovaná. Otec po emočnej stránke nerozumie deťom a nikdy sa ani nesnažil porozumieť a pochopiť ju samotnú. Nahrávky, ktoré si robil otec bez jej súhlasu, využíva výlučne na jej diskreditáciu. Znalec v znaleckom posudku vôbec nevyhodnotil komplexnú osobu otca, ktorý jej odmieta prispievať na výživu detí. I toto je patologické správanie. Nevyhnutné mesačné náklady na Š. matka vyčísli na sumu 605,- eur, na V. 582,- eur a na R. 570,- eur. Matka uviedla, že jej mesačný príjem je asi 1.500,- eur, náklady na maloleté deti vie uspokojiť len vďaka svojej rodine a tomu, že sa zadlžila.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom manžela, manželky, kolízneho opatrovníka, znalca, oboznámil sa s názorom všetkých maloletých detí, ako aj s obsahom listinných dôkazov, a to s obsahom znaleckého posudku, so správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo šetrenia v domácnosti oboch rodičov, správami zo školského zariadenia maloletých detí, správami ošetrojúcich lekárov maloletých detí, oboznámil sa tiež so všetkými listinnými dôkazmi doloženými manželom ako aj manželkou, a to najmä: sobášnym listom, rodnými listami maloletých detí, prehľadom výdavkov a príjmov oboch rodičov, prehľadom nákladov na každé maloleté dieťa a s obsahom všetkých spisov maloletých detí, ako aj ďalším obsahom spisu a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Vo veci maloletých detí bolo doposiaľ rozhodované:

- uznesením Okresného súdu Bratislava V, č. k. 70C/31/2022-16 zo dňa 15.06.2022, súd zamietol návrh otca maloletých detí na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd uložil matke zákaz vstupu do bytu. Toto konanie je právoplatne skončené.

- uznesením Okresného súdu Bratislava V, č. k. 0C/2/2022-50 zo dňa 12.05.2022, súd zamietol návrh matky maloletých detí na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala uloženia zákazu otcovi vstupovať do F. Č.. XX na X. T. U. F. H. na Š. X, F.. Toto konanie je právoplatne skončené.

- uznesením Okresného súdu Bratislava V, č. k. 42C/30/2022-59 zo dňa 19.05.2022, súd zamietol návrh matky maloletých detí na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala uloženia zákazu otcovi maloletých detí približovať sa k nej na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s výnimkou súdnych konaní a vyšetrovacích úkonov v trestnom konaní, prípadne pred orgánmi verejnej moci. Toto konanie je právoplatne skončené.

- uznesením Okresného súdu Bratislava V, č. k. 24P/90/2022-22 zo dňa 14.06.2022, súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.07.2022.

- uznesením Okresného súdu Bratislava V, č. k. 69P/143/2022-7 zo dňa 13.10.2022, súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.11.2022.

- uznesením Okresného súdu Bratislava V, č. k. 69P/210/2022-38 zo dňa 16.01.2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 20CoP/34/2023-65 zo dňa 15.03.2023 súd zamietol návrh matky o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala určenia vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.03.2023.

- uznesením Okresného súdu Bratislava V, č. k. 69P/28/2023-14 zo dňa 24.02.2023 súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.03.2023.

- uznesením Okresného súdu Bratislava V, č. k. 69P/90/2023-35 zo dňa 24. 05. 2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 14CoP/48/2023-64 zo dňa 11.07.2023 súd zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala uloženia povinnosti otcovi platiť výživné v nevyhnutnej miere. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.08.2023.

7. Na základe návrhu matky zo dňa 29.12.2022 prebieha na tunajšom súde pod sp. zn. 69P/211/2022 konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, v ktorom bol nariadený termín pojednávania na deň 29.04.2024.

8. Manželka aj manžel sú slovenskí štátni občania. U oboch manželov ide o prvé manželstvo. Z manželstva rodičov sa narodili maloleté deti: Š. Š., W.. XX.XX.XXXX, V. Š., W.. XX.XX.XXXX E. R. Š., W.. XX.XX.XXXX.

9. V čase doručenia návrhu bola miestna príslušnosť Okresného súdu Bratislava V (toho času od 01.06.2023 Mestský súd Bratislava II) na konanie o rozvod manželstva daná podľa prvej vety § 92 Civilného mimosporového poriadku, t.j, keďže v čase podania návrhu mali manželia posledné spoločné bydlisko v územnom obvode Okresného súdu Bratislava V, a v tomto územnom obvode mal v čase

podania návrhu bydlisko aj každý z manželov. (pozn. v súvislosti so súdnou reformou v zmysle §18n ods. 2 písm. b) zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky došlo k 01.06.2023 k prechodu výkonu súdnictva v rodinnoprávnych veciach z Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava II)

10. Manžel v konaní pred súdom zotrval na podanom návrhu. Uviedol, že obnova manželského spolužitia už podľa neho nie je možná. Návrh nepodal z dôvodu, že by mal iný partnerský zväzok, ide mu výhradne o deti a ich duševné zdravie. Jeho vzťah s manželkou je už 3 roky rozvrátený. Manželka ho obviňuje, že ju týra a znásilňuje. Podala na neho veľa trestných oznámení, dokonca bol dva týždne vykázaný z bytu. Jej tvrdenia sa ukázali ako nepravdivé. Vzťahy medzi nimi sú napäté a polícia k nim chodí ako na klavír. Nechce, aby takéto veci zažívali deti. Pochádza z usporiadanej rodiny, kde sa o rozvode nikdy nehovorilo. Chcel manželstvo zachovať, s manželkou podstúpili viaceré odborné poradenstvá, kde si dohodli nejaké pravidlá. Manželka to však nikdy nedodrжала. Jediné, čo chcel, bol pokoj v rodine a to, aby pred deťmi manželka nenadávala. Je toho názoru, že manželka je duševne nespôsobilá vychovávať deti. Správa sa pred nimi vulgárne, vulgárne nadáva aj jemu a jeho rodine. Uvedené správanie preberajú aj deti. Najstarší syn už má problémy v škole. Na začiatku konania otec navrhol zveriť deti do svojej starostlivosti, keďže bol toho názoru, že matka nie je spôsobilá zabezpečiť osobnú starostlivosť o deti a pred deťmi sa vulgárne vyjadruje, stále na ne kričí a deti bije. Uviedol, že viaceré problémy signalizovala škola, ktorú deti navštevujú. Zo školy vzišla požiadavka, aby matka deti nevyzdvihovala. Je veľmi konfliktná, hysterická. Toto mu hovorila samotná p. riaditeľka T. R.. Rovnaké problémy s matkou mala aj predchádzajúca lekárka detí Y. A., ktorá s ňou odmietla, kvôli hysterickým prejavom, ďalej komunikovať. Kontaktu matky s deťmi nechce brániť a nechce ju úplne odrezať od detí. Všetko záleží od toho, ako sa bude pred deťmi správať. Viacerými odborníkmi im bolo odporúčané nevyvolávať konflikty pred deťmi, matka detí to nerešpektovala. V priebehu konania, po vykonanom znaleckom dokazovaní, otec navrhol zverenie detí do týždňovej striedavej osobnej starostlivosti, so striedaním vždy v piatok o 12.00 hod., pričom takýto režim by platil aj počas všetkých sviatkov a prázdnin, aby boli deti zastabilizované. Súhlasil by, aby matka aj naďalej poberala prídavky na deti a uplatňovala si daňový bonus na všetky deti. Otec poukázal na to, že v 04/2022 odišiel zo spoločnej domácnosti a našiel si vlastné bývanie. Napriek tomu že už 2 roky nežijú v spoločnej domácnosti, konanie matky, čo preukázala aj na dnešnom pojednávaní, je vo vzťahu k nemu stále napádajúce. Matka ho neustále ukazuje v negatívnom svetle, uvádza klamlivé vyjadrenia a hľadá len dôvody pre ktoré by nemohla byť rovnocenná starostlivosť. Toho času nie sú relevantné ani legitímne argumenty pre ktoré by sa nemohla realizovať striedavá starostlivosť. Návrh na rovnomernú striedavú osobnú starostlivosť je z jeho strany iba kompromisom, keďže v tomto konaní z hľadiska na správanie matky smerom k deťom, navrhoval zverenie detí do svojej starostlivosti. K zmene pristúpil, len z dôvodu, že deti prejavili záujem byť aj s matkou. On má záujem sa starať o deti, o deti sa riadne aj staral a od 28.04.2023 sa o deti staral v rozsahu nerovnomernej striedavej starostlivosti v pomere 9:5. Deti sú v jeho starostlivosti spokojné, šťastné a veselé. Matka nie je schopná samostatne zabezpečiť starostlivosť o deti. Samotný znalec na jeho strane nevidoval žiadne rizikové osobné signály, na rozdiel od matky. Znalec ho považoval za stabilizujúci prvok v živote detí, všetky výhrady matky voči nemu sú len v rovine tvrdení. Navrhoje, aby pri rovnomernej starostlivosti nebolo určené výživné, a to z dôvodu, že deti reálne nemajú toho času žiadne náklady na krúžky a matka tieto náklady ani nepreukázala. Okrem tejto skutočnosti matka bude poberať daňový bonus a prídavky na všetky deti, pričom ich príjmy sú porovnateľné. Keďže samé deti sa vyjadrili, že chcú byť s oboma rodičmi, obaja majú vhodné podmienky na starostlivosť, bývajú aj v jednom obvode, je potrebné zachovať rovnocenný prístup. Ak matka poukazuje na to, že niekedy Š. chce ísť k nej, je to zväčša vtedy ak je mu zakázaný prístup k počítaču, v tom prípade chce ísť vždy k druhému rodičovi. Deje sa to aj opačne, keď je Š. u matky. Rozdiel je však v tom, že on synovi vyhovel, na strane matky k tomu nedošlo. Otec poukázal na to, že v domácnosti matky žije aj jej matka, ktorá zabezpečuje starostlivosť o deti, čo potvrdili aj samotné deti. Otec k svojim majetkovým pomerom uviedol, že jeho aktuálny mesačný príjem zo zamestnania je cca. 1.200,- eur netto. Býva v prenájme, za ktorý uhrádza asi 300,- eur. Byt má v prenájme od známeho, preto nehradí komerčný nájom, ale len náklady spojené s užívaním bytu. V škole uhrádza za deti náklady na družinu vo výške 26,- eur na každé dieťa a uhrádza aj stravu v škole, v priemere je to 20,- eur na jedno dieťa. Za všetky tri deti uhrádza aj ZRPŠ vo výške 80,- eur ročne. Tieto poplatky bude uhrádzať aj naďalej. V minulosti zaplatil za deti aj náklady na školu v prírode, jedenkrát tento poplatok hradila matka. Náklady, ktoré majú deti na zubára si s matkou striedajú, tento rok ich hradila ona, minulý rok ich hradil on. Nie je pravdou, že všetky náklady na zdravotnú starostlivosť detí hradila matka. Deti majú aj iné zdravotné problémy ako uvádza matka. U R. bola diagnostikovaná S.. On s ním navštívil urológa, kde uhradil dokopy 100,- eur. Mastičky, ktoré mu predpísal lekár, mu poctivo dával, keď však bol u matky, syn

mu povedal, že matka na to zabúdala. Hrozí mu teraz už operácia. S V. bol na návšteve u dermatológa, keďže mala problémy s pleťou. Za návštevu uhradil 50,- eur. Lekárka jej predpísala mastičky, na ktoré matka povedala, že jej ich ani nebude dávať. Matka uvádza, že deťom kupuje všetky športové potreby, tieto však majú zabezpečené aj u neho.

11. Manželka s návrhom manžela na rozvod manželstva súhlasila, keďže aj z jej strany obnova manželského spolužitia neprichádza do úvahy. S manželom absolvovali viacero sedení u psychológa, k zmene nedošlo. Na týchto stretnutiach zistila, že manžel má doma nahrávacie zariadenie. Neustále na ňu tlačil, aby naňho prepísala byť. Asi od r. 2015-2016 si ju bez jej súhlasu nahráva. Prvé nahrávacie zariadenie mu zabezpečil jeho otec, bývalý riaditeľ L.. Manžel ju neustále kontroloval, bol manipulatívny, nátlakový. Domnieva sa, že je to L.. Manžel jej nepomáhal so starostlivosťou o deti. Keď manželovi neposkytla intímne služby, nedával jej peniaze. Neustále ich tyranizoval a vždy bola vinnikom ona. O záchranu manželstva sa snažila viacerými spôsobmi. Absolvovala aj stretnutia u kňaza v ich farnosti. Toho času je jej dôvera voči manželovi narušená. Manžel sa ju viackrát snažil dostať k psychiatrom. Psychiater Y. E. však jasne potvrdil, že je iba prepracovaná a potrebuje viac oddychu. Na začiatku konania matka nesúhlasila so zverením detí do starostlivosti otca a navrhla, aby boli deti zverené do jej osobnej starostlivosti a otec by sa stretával s deťmi v nepárnom týždni od piatka do nedele a každý utorok a štvrtok by deti vyzdvihoval zo školy a o 18.30 hod. by jej deti vrátil. Poukázala na to, že otec doposiaľ podmieňoval stretávanie s deťmi tým, že bude s deťmi v byte, kde s nimi býva ona. S týmto však ona nesúhlasí, keďže v byte našla päť odpočívacích zariadení. Keď mal otec deti v starostlivosti cez leto, zablokoval si telefón a ona sa nevedela s deťmi nijak spojiť. Matka v začiatkoch konania nesúhlasila ani so striedavou osobnou starostlivosťou, odôvodňujúc to tým, že deti by prichádzali od otca rozhádzané a ona ich potom musí dávať do kopy. Chcela by, aby sa situácia zastabilizovala, deti by sa s otcom stretávali v pravidelných termínoch a potom by bolo možné uvažovať o rozšírení kontaktu. S otcom by sa vedela dohodnúť pokiaľ by ju nespochybný v starostlivosti o deti. Stretávanie sa s deťmi otec nechce využiť na to, aby sa deti zastabilizovali ale na to, aby získal informácie a spochybnil ju ako matku. V priebehu konania, po vykonanom znaleckom dokazovaní, matka ustúpila z návrhu na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti a navrhla, aby súd manželstvo rozviedol, zveril deti do striedavej osobnej starostlivosti s tým, že deti by boli u otca od stredy do pondelka. Rovnako ako otec, súhlasí, že prázdniny nie je potrebné upravovať, doteraz sa na tom vedeli vždy dohodnúť. Aktuálne sú deti zastabilizované, je v najlepšom záujme detí, aby také rozdelenie starostlivosti ako majú doteraz, aj zotrvalo. Každý deň komunikuje so školou, a aj špeciálna pedagogička a psychologička zo školy, ktorú deti navštevujú, neodporúčajú ani o jeden deň starostlivosti u otca navyše. Bola by teda veľmi rada, aby zostal tento oklieštený styk v pomere 9:5 v jej prospech. Vie sa viac vcítiť do detí a reagovať na ich potreby. Až po odchode otca z domácnosti sa V. uvoľnila a až vo veku 8 rokov ju objala. Už teraz sa deti pýtajú k nej. Aj z výsluchu vyplynulo, že nie sú pevne rozhodnuté ako by starostlivosť mala prebiehať. Je zrejme, že jej nastavenie a nastavenie otca je úplne rozdielne, a to tak vo vzdelávaní detí ako aj v podpore ich záujmovej činnosti. Š.K. väčší rozsah starostlivosti otca nevyhovuje, R. túži vrátiť celú situáciu do minulosti. Otec deti izoluje a vedie ich len k svojim aktivitám. Navrhuje, aby bolo určené výživné vo výške 200,- eur mesačne na každé dieťa. Otec deklaruje príjem 1.200,- eur, keďže však má vysokoškolské vzdelanie je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať vyšší príjem. Ich príjem s otcom je bez daňového bonusu porovnateľný, ona však uhrádza oveľa viac nákladov na maloleté deti. V škole uhrádza v prípade Š. poplatok za školu 1.200,- eur ročne, V. uhrádza ročný poplatok v škole 960,- eur a poplatok 96,- eur za krúžok gitary, ktorý platí za jeden polrok (náklad na kúpu gitary bol 275,- eur), u R. je poplatok v škole 840,- eur ročne. Maloletý R. nosí okuliare, za jedny okuliare platila cca. 200,- eur, na tieto náklady otec neprispel. R. aj V. musia nosiť ortopedické topánky, doplatok bol pôvodne 30,- eur na jedno dieťa, posledná platba za ortopedické topánky bola vo výške 144,- eur za obe deti, tento náklad si s otcom rozdelili na polovicu. Iné zdravotné problémy deti nemajú. Nespochybný je to, že otec bol s deťmi u urológa a dermatológa, ale obdobné náklady má pri deťoch aj ona a dokonca sú oveľa vyššie. Všetky náklady súvisiace so športovými potrebami detí (korčule na ľad, okuliare do vody, lopty, florbalové hokejky, prilby) hradila deťom ona. Pri zverení detí do striedavej osobnej starostlivosti s vymedzením rozsahu starostlivosti otca od stredy do najbližšieho pondelka, navrhuje určiť výživné 200,- eur na každé dieťa. K svojim majetkovým pomerom matka uviedla, že od 06/2023 pracuje v spoločnosti H., kde je jej priemerný mesačný príjem cca 1.590,- eur netto, v uvedenom príjme je už zahrnutý aj daňový bonus v celkovej výške 420,- eur. Na všetky tri deti poberá rodinné prídavky v celkovej výške 180,- eur. V domácnosti, kde žije s deťmi predstavujú mesačné náklady na bývanie 252,- eur, električka 35,- eur plyn 6,- eur internet 30,- eur.

12. Znalec Y. Y. F. v konaní pred súdom uviedol, že maloleté deti ako aj ich rodičov vyšetroval v máji 2023, v danom čase už bola situácia ohľadom starostlivosti o deti trochu ustálená. Obaja rodičia však deklarovali kritické vzájomné postoje a mali rozdielne predstavy ohľadom starostlivosti o deti. Otec navrhoval ustáliť starostlivosť v týždňových intervaloch, matka mala tendencie presadzovať svoju dominantnejšiu starostlivosť o deti. Maloleté deti sa prikláňali k rovnomernému tráveniu času s oboma rodičmi, dve staršie deti výrazne odmietli dominantnú starostlivosť matky. Komunikovali to otvorene pred oboma rodičmi. Maloleté deti spontánne uvádzali preexponované neadekvátne správanie matky, toto správanie popisoval aj otec a priznala to napokon aj samotná matka. Deti popisovali ako matka na nich kričí, nadáva a vulgárne nadáva pred nimi aj otcovi. Najstarší Š. sa na túto tému zameriaval najmenej, konštatoval len: „Je výbušná ako ja.“ V. E. R. otvorene komunikovali o tom ako im správanie matky vadí. Navzdory tomu ako je hodnotená osobnosť matky, táto skutočnosť v globále nemala vplyv na vzťah detí s matkou, k jeho narušeniu nedošlo. Deti takéto správanie vnímali citlivo a zraňujúco, ale vzťah emočnej väzby zostal zachovaný. Maloletý R. aj vzhľadom na svoj vek, prežíval priam nostalgiiu za kompletnou rodinou. Pokiaľ ide o osobnosť matky jej impulzívna afektivita má dopad na konštruktívnu komunikáciu v záťažových situáciách. Počas vyšetrenia maloletá V. E. Š. jasne uvádzali, že chcú byť s oboma rodičmi. Napriek všetkým skutočnostiam z vykonaného znaleckého dokazovania vyplynulo, že rozsah stretávania detí s matkou by nemal byť obmedzený. V odporúčaníach v znaleckom posudku, nebolo cieľom zdôrazňovať negatívne charakteristiky oboch rodičov na ktoré poukazujú oni sami navzájom. Cieľom bola stabilizácia maloletých detí na dlhšie časové obdobie, čo viedlo k odporúčeniu striedania v týždňových intervaloch, keďže časté striedanie nevyhovovalo ani maloletým deťom. Minimálna báza spolupráca rodičov už v tomto prípade je splnená, lebo inak by doteraz nedokázali zabezpečiť starostlivosť o deti. To, že v budúcnosti to bude nejaký čas škripať je prirodzené, obaja rodičia by sa však mali snažiť rešpektovať potreby a preferencie detí a mali by sa snažiť o deeskaláciu konfliktu. Matka by si po výsledkoch znaleckého dokazovania mala skôr vydýchnuť, ako to celé dopadlo a trochu sa stlmiť vo svojom prežívaní a sústrediť sa viac na deti, ako na otca detí. Je pozitívne na strane matky, že deti dokázali aj pred ňou samotnou otvorene povedať svoj názor, a to že chcú byť rovnako aj s otcom. V prípade, že by sa matky báli, alebo by ich manipulovala, neboli by také otvorené. K matkou namietanému spôsobu použitých dotazníkov pri znaleckom dokazovaní, znalec popísal, že pri vyšetrení oboch rodičov dostali obaja rovnaký typ dotazníka, matka mala navyše jeden typ dotazníka, a to skriningový dotazník, ktorý slúži na rýchle vyhľadanie porúch osobnosti. Potreba použitia tohto dotazníka vyplynula z prejavov správania sa matky voči deťom, ktoré boli veľmi závažné. Na strane otca nebol tento skrining potrebný, keďže počas jeho vyšetrenia, táto potreba nevyplývala. Z odborného hľadiska je úplne absurdné, aby jedna skriningová metóda bola určujúca pre celé dokazovanie a jej nevykonaním na strane otca, žeby boli prehliadané nejaké poruchy osobnosti. Za konanie matky, nemôže konanie otca. Pri vyšetrení matky nebola zachytená žiadna postraumatická, stresová ani úzkostná symptomatika. V emočne podfarbených situáciách sa prejavili osobnostné rysy matky. Deti nemali potrebu sa vyhraňovať voči otcovi, keďže to aké usporiadanie starostlivosti preferuje, korešpondovalo s tým, čo je aj pre nich komfortné. V správaní otca či už vo verbálnom alebo neverbálnom ani v jeho emočných prejavoch nebolo nič také, čo by vykazovalo znaky neautenticity.

13. Kolízny opatrovník, ktorý v konaní od počiatku spolupracoval a usmerňoval oboch rodičov, sprostredkoval rodičom aj sociálno-psychologické poradenstvo, navrhol na čas po rozvedení manželstva zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti, ktorá sa bude realizovať v týždňových intervaloch s tým, že výživné pri rovnomernej starostlivosti rodičov, nebude určené. V prípade že vzniknú nejaké náklady na deti, napr. ohľadom zdravotnej starostlivosti, alebo v súvislosti so školou, navrhuje, aby sa rodičia podieľali na nákladoch každý v jednej polovici.

14. Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V uviedol, že z vykonaného dokazovania, zo znaleckého posudku, z výsluchu znalca, z výsluchu maloletých detí celkom jednoznačne vyplýva, že všetky tri deti sú rovnako radi u otca aj u matky. Navrhol zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom rozsah intervalov ponechal na úvahe súdu. Ideálne sa v javí byť rozvrhnutie na týždeň u matky a týždeň u otca. Obaja rodičia budú deti zastupovať a spravovať ich majetok, s tým že navrhuje výživné neurčiť.

15. Zo záverov znaleckého posudku Y. X. Y. Y. F. Č. XX/XXXX vyplýva, že na strane matky maloletých detí je naznačená zvýšená emočná a subjektívna reaktivita, aktuálne je osobnosť v kompenzovanom psychickom stave bez klinicky vyjadrenej psychopatológie. Potenciál osobnosti matky efektívne sa vysporiadať so stresom a záťažou je však významne znížený. Zvýraznená je labilná

emotivita a impulzívna afektivita so zhoršenou racionálnou inhibíciou intenzívnych afektov a vnútorných impulzov, a to najmä v emocionálne vypätých situáciách v rámci interpersonálnych konfliktov a pri konfrontácii s negatívnymi momentmi v prežívaní. Prítomná je zvýšená tendencia k subjektívnemu a emočne skreslenému mysleniu (konfabulácie, fabulácie, impresie, intencionalita, skrývanie), čo v kombinácii s nízkym copingovým potenciálom a nestabilnou afektivitou môže indikovať neefektívne prekonávanie vzťahových problémov, senzitivnejšie spracovávanie a prežívanie konfliktogénnych interakcií. V skriningovom dotazníku zameranom na diagnostickú detekciu porúch osobnosti získala vyšetovaná zvýšené skóre v dimenziách: impulzívna a anankastická porucha osobnosti, hraničné hodnoty v dimenziách: paranoidná, schizoidná a dissociálna porucha osobnosti a mierne zvýšené resp. nevýznamne zvýšené hodnoty v dimenziách: hraničná, histriónska, anxiózna a závislá porucha osobnosti. V špecifických záťažových situáciách má matka maloletých detí tendenciu k impulzívnym až nutkavým reakciám, ktoré môžu narušovať proces jej efektívnej adaptácie; psychodiagnostické vyšetrenie potvrdilo akcentáciu čŕt a nie prítomnosť poruchy osobnosti u vyšetovanej. V globále bola osobnosť matky v kompenzovanom psychickom stave, v záťaži so zachovaným sociálnym a profesijným adaptačným potenciálom. Zvládací (copingový) potenciál jej osobnosti efektívne sa vysporiadať so stresom a záťažou je významne znížený. V prežívaní je zvýraznená labilná emotivita a impulzívna afektivita so zhoršenou racionálnou inhibíciou intenzívnych afektov. V rámci osobnostnej organizácie ide o aktívny, extravertovaný, sociabilný, asertívny, súcitný, dôverujúci, produktívny, dominantný, emočne nestabilný a otvorený typ osobnosti s vyššou energetickou úrovňou a nízkou depresivitou. Vyšetovaná má akcentované labilné črty osobnosti, tendenciu k emočne skreslenému mysleniu, nižší zvládací potenciál a nestabilnú afektivitu. Osobnosť otca bola po vyšetrení hodnotená ako osobnosť v kompenzovanom psychickom stave bez známkov klinicky vyjadrenej psychopatologickej symptomatiky. Potenciál jeho osobnosti efektívne sa vysporiadať so stresom a záťažou je zachovaný. Otec sa o matke maloletých detí vyjadruje vyvážene, myslenie je obsahovo diferencované, naznačené je potláčanie zraňujúcich zážitkov. V rámci osobnostnej organizácie ide o aktívny, extravertovaný, dominantný, prívetivý, svedomitý a emočne stály typ osobnosti. V jeho osobnosti nie sú prítomné také psychopatologické tendencie, ktoré by mohli negatívne ovplyvňovať jeho schopnosť udržiavať blízke vzťahy a efektívne sa adaptovať na záťaž a stres. V jeho osobnosti nie je prítomná zvýšená úroveň úzkostlivosti, ktorá by ho disponovala k úzkostlivému prežívaniu. Pri vyšetrení bol v kompenzovanom psychickom stave, so zachovaným sociálnym a profesijným adaptačným potenciálom. V rámci interpersonálnych postojov u neho prevažujú prosociálne kooperatívne komunikačné stratégie v pomere k menej konštruktívnym direktívnym a agresívnym stratégiám. Aktuálne u neho nebolo prítomné riziko maladjustácie (zhoršenej sociálnej adaptácie). Psychický stav maloletého Š. bol ovplyvnený prítomnou miernou reaktívnou úzkostno-depresívnou symptomatikou, ktorá môže potencovať zníženú výkonnosť, interpersonálne ťažkosti aj negatívne sebahodnotenie. Prítomná je aj závažnejšia kompenzačná aktivita v dôsledku nestabilnej rodinnej situácie, ktorá môže narušovať jeho efektívnu sociálnu adaptáciu s rizikom hostilného správania. Psychický stav maloletej V. bol pri vyšetrení z klinického hľadiska ovplyvnený prítomnou úzkostnou symptomatikou a diskomfortom prežívaným v súvislosti s disharmonickými rodinnými vzťahmi. U maloletého R. boli v jeho prežívaní zastúpené aj úzkostné momenty, ako aj anticipácia negatívnych a konfliktogénnych rodičovských interakcií so zvlášť kritickým postojom k štýlu komunikácie matky: "moja mamka ma niekedy zbije a kričí, aj nadáva, lebo je nahnevaná". R. súčasne prezentoval nostalgiu za kompaktnou rodinou a túžbu po obnovení spolužitia rodičov. Maloleté deti sa pri pozorovaní vzájomnej interakcie s rodičmi cítili v prevažujúcej miere subjektívne komfortne, dokázali verbalizovať svoj kladný citový a emočný vzťah k rodičom, s čím korešpondovala aj ich emočná reaktivita, a zároveň dokázali aj relatívne otvorene formulovať aj svoje parciálne výhrady k nekonštruktívnemu štýlu komunikácie matky, ako aj k ňou navrhovanej či presadzovanej dominantnejšej rodičovskej starostlivosti. U maloletého Š. v rámci rodičovskej diády nebola zvýraznená preferencia jedného rodiča, podobne ako mladší súrodenci v priebehu vyšetrenia konzistentne zdôrazňovali svoju potrebu po rovnakej osobnej starostlivosti matky a otca, pričom si prial aj určitú flexibilitu v režime stretávania s rodičmi, najmä, aby mohol u každého z rodičov spať aj pár dní navyše ako týždeň aj bez mladších súrodencov. Maloletý Š. na rozdiel od mladších súrodencov, nezdôrazňoval negatívne prejavy v správaní matky, ale otvorene priznával, že matka vo zvýšenej miere "kričí" a je "výbušný typ, ako aj ja". Maloletá V. mala zachované prevažujúce pozitívne citové prežívanie vo vzťahu k obidvom rodičom, ktoré dokázala verbálne i emočne prejavovať. Maloletá, podobne ako maloletý R., tiež spontánne popisovala zvýšenú hnevivosť matky, ktorá sa prejavovala najmä krikom vo vzťahu k otcovi. Maloletá V. neprezentovala preferenciu matky či otca v rámci rodičovskej diády, naopak zdôrazňovala potrebu byť v rámci rodičovskej starostlivosti s obidvomi rodičmi rovnako a vyslovene udávala, že nechce byť dlhšie u matky ako u otca. Maloletý R. v rámci interview i psychodiagnostiky referoval jeho pozitívne

citové prežívanie vo vzťahu k obidvom rodičom, ako aj k súrodencom, ktoré dokázal aj verbálne a emočne prejavovať. Maloletý R. si parciálne idealizuje rodinnú situáciu, ale registruje aj zmeny spojené s rozvodom rodičov či ich narušenú komunikáciu. Vo vzťahu k matke relatívne otvorene popisuje aj jej negatívne povahové vlastnosti ("niekedy je zlá"). Z psychologického hľadiska aj súrodenecké vzťahy pomáhajú maloletému R. prekonať instabilitu spojenú s narušenými rodičovskými vzťahmi. Pri pozorovaní vzájomnej interakcie medzi rodičmi a maloletými deťmi, znalec uviedol, že maloleté deti reagovali na matku pozitívne bez negatívnej, odmietavej alebo vyhýbavej symptomatiky, pričom nápadné bolo, že pri jej charakteristike spontánne a nezávisle na sebe maloletá V. aj maloletý R. otvorene verbalizovali aj negatívne vlastnosti matky, najmä, že na nich kričí, hnevá sa, nadáva alebo ich bije, na čo matka reagovala bez hostilných prejavov alebo manipulatívnych stratégií. Maloleté deti popisovali najmä neadekvátne hostilné či vulgárne prejavy u matky vo vzťahu k nim i k otcovi, najmä zvýšenú hnevivosť, výbušnosť, krik, či nadávky. Matka sa snažila vysvetliť svoje správanie, priznala, že niekedy prenáša na maloleté deti subjektívny diskomfort (únavu, negatívne emócie). Pri tematike rodičovskej starostlivosti maloleté deti zhodne odmietli matkou preferovanú osobnú starostlivosť, kedy navrhovala, aby boli počas školského týždňa deti s ňou a cez víkend s otcom, pričom otvorene a konzistentne udávali potrebu a túžbu po extenzívnom kontakte s otcom resp. s obidvoma rodičmi a zdôrazňovali potrebu rovnocenného stretávania s matkou i otcom. Otec bol v kontakte skôr rezervovaný, ale primeraný, dokázal otvorene a empaticky formulovať v prítomnosti maloletých detí aj citlivé témy. Maloleté deti na neho reagovali viditeľne pozitívne. V tomto kontexte pre nich predstavuje otec stabilizujúci faktor, preto aj maloleté deti zdôrazňovali potrebu po rovnakom rozsahu osobnej starostlivosti matky a otca resp. odmietali dominantnejšie postavenie matky pri jej zabezpečovaní tak, ako to prezentovala matka. V prístupe otca bola prioritná snaha o stabilizáciu rodinnej situácie maloletých detí, čo korešpondovalo aj s verbálnou či emočnou reaktivitou maloletých detí, ktoré vnímali otca v porovnaní s matkou ako stabilného, keď u matky popisovali tendenciu k preexponovaným emočným a afektívnym reakciám. Z psychologického hľadiska majú maloleté deti vo vzťahu k obidvom rodičom vytvorenú kvalitnú vzťahovú väzbu, ktorá vo vzťahu k matke vykazuje aj známky ambivalentnej vzťahovej väzby v dôsledku jej neprimeraných či preexponovaných afektívnych prejavov, čo však v súčasnosti nie je pre maloleté deti dôvod, pre ktorý by odmietali výchovu matky, ale skôr zdôrazňujú túžbu po rovnocennej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov vrátane nesúhlasu s dominantnejším výchovným pôsobením zo strany matky. Z psychologického hľadiska majú obidvaja rodičia dostatočné osobnostné dispozície potrebné pre výchovu maloletých detí, avšak výchovný štýl matky je z uvedených dôvodov menej kvalitný. V súčasnosti sú v zásade obidvaja rodičia schopní komunikovať resp. kooperovať v záujme maloletých detí, čo je viditeľné aj v tom, že aktuálne dohodnutý model stretávania dokážu realizovať, aj napriek vzájomným kritickým postojom. Matka vníma interpersonálny štýl otca ako príliš presadzujúci v kombinácii s nediferencovanými prosociálnymi charakteristikami ako autoritatívny (dominantný), egocentrický, agresívny, podozrievavý a hypoprotektívny (nestarostlivý) interpersonálny štýl. Podľa výsledkov vyšetrenia je zvýraznené jednostranné vnímanie a hodnotenie interpersonálneho štýlu otca dané primárne subjektívnymi charakteristikami v osobnosti matky a nezodpovedá osobnostnému profilu otca. Otec vnímal matku ako príliš sa presadzujúcu v kombinácii so významne zníženou úrovňou prosociálnych charakteristík, ako typ osobnosti s egocentrickým, agresívnym, podozrievavým, hypokonformným (nepripraveným), hypoafiliatívnym (nepriateľským) a hypoprotektívnym (nestarostlivým) interpersonálnym štýlom. Podľa komplexných výsledkov vyšetrenia je takéto hodnotenie matkinho interpersonálneho štýlu síce zosilnené prebiehajúcim konfliktom, ale parciálne korešponduje aj so získaným zvýrazneným emočne nestabilným osobnostným profilom matky. Psychologické vyšetrenie nepreukázalo, že by pobyt maloletých detí u niektorého z rodičov bezprostredne ohrozoval osobnostný alebo fyzický vývoj detí, čo však neznamená, že matka sa nemá snažiť minimalizovať direktívne, hostilné a vulgárne správanie voči deťom. Znalec v závere znaleckého posudku uvádza, že je dôležité akceptovať subjektívne preferencie maloletých detí pokiaľ ide o tematiku rodičovskej starostlivosti, keďže pranie detí po zdieľanej rovnocennej výchove matky a otca korešponduje s objektívnym hodnotením ich vývinových potrieb. Z psychologického hľadiska sa javí ako optimálne pokračovať v stabilizovaní rodinnej situácie a proces rozvodovej adaptácie detí na zmenenú rodinnú situáciu podporiť modifikáciou aktuálne realizovaného modelu rodičovskej starostlivosti tak, aby sa deti, aj vzhľadom na ich školský vek striedali u rodičov v kompaktnějších napr. týždňových celkoch, ktoré budú viac kopírovať prirodzený režim povinností školského týždňa, ako aj relaxu počas víkendov.

16. Dňa 08.02.2024 bol za prítomnosti zákonnej sudkyne, prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava V a kolízneho opatrovníka vykonaný pohovor s maloletými deťmi Š., V. E. R.. Podľa § 116 Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „C.m.p.“) v spojení s čl. 4 základných princípov C.m.p. a v súlade

s Článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa bol vykonaný pohovor so všetkými maloletými deťmi, v samostatne v detskej izbe - miestnosti prispôsobenej na pohovor s maloletými deťmi. Pohovor bol vykonaný so všetkými deťmi spoločne, V. E. R. pôsobili bojazlivejšie, na pohovore chceli byť všetci spoločne, v čom im bolo vyhovené. Všetci vedeli uviesť prečo sú na súde. Š. ako prvý hneď povedal: „Je to preto, aby povedali, aký majú oni názor na niektoré veci, kto ako s kým bude.“ Š. sa páči, že im mama kupuje veci, mama veľmi rada nakupuje. Doslovne uviedol: „ona rada nakupuje a on nie, preňho je to nočná mora“. S mamou radi chodia na Matadorku. Mohla by sa snažiť menej kričať a nervovať sa a mala by si kúpiť auto („stále sa niekam ponáhľa, chce auto, ale nechce sa jej robiť vodičák“). Keď bude mať auto, nemusí ráno volať taxíka. Každé ráno chodia od mamy do školy taxíkom, lebo sa im nechce vstávať tak skoro. Keby mala mama auto, mohla by pre nich chodiť skôr z družiny. R. povedal, že na mamine sa mu najviac páči, že im skoro všetko dovolí a mohla by sa zlepšiť v tom, aby prestala trochu kričať a keď spí nemusela by ho rušiť. V. sa páči, že chodí s maminou do auparku. Mohla by sa zlepšiť v tom, aby častejšie chodili na výlety. Nepáči sa jej, že niekedy keď mama vstane a ide do kuchyne tak sa nervuje a ona keď spí, tak ju to vyrušuje. U maminy s nimi býva aj babka. Je zo L., príde k nim na ten týždeň a pol a potom odíde. Strieda sa to, je s nimi celý ten týždeň čo ich má mama. Babka žehlí, nakupuje a varí. Š. V. doplnil, že kedysi varila mama, ale teraz najčastejšie varí babka. R. povedal, že na ocinovi sa mu najviac páči, že im skoro všetko dovolí, Š. sa páči, že s ním chodia na výlety (oco rád chodí na Dunaj, nemá rád Matadorku a mama naopak). Mohol by rovnako ako mama chodiť pre nich do družiny trochu skôr. Ocino moc nekričí, je taký skôr tichší. V. sa páči, že s ocinom radi chodia na výlety a mohol by sa zlepšiť v nakupovaní. Keď sú u ocina v nedeľu varí ocino a niečo vie uvariť aj Š.. Všetci radi hrajú počítačové hry, niektoré hrajú u maminy, niektoré u taty. Obaja rodičia im počítačové hry dovoľia cez víkend. O tom prečo sú na súde sa trochu rozprávali s oboma rodičmi. Š. uviedol: „ona má svoj názor, on má svoj názor a my to ešte nemáme tak presne premyslené, akoby sme to chceli.“ Rodičia keď sú dlhšie ako 10 minút spolu, tak sa hádajú. Teraz keď sú v dvoch rôznych bytoch, už to nie je také časté. Je to dobré že sa tak často nehádajú. (zhodne potvrdili všetci traja). Š.: „Rodičia by sa možno vedeli dohodnúť, ale nevedia si to povedať, že poďme sa porozprávať a dohodnúť sa. Keď sa vidia vypadne im to z hlavy a začnú po sebe kričať.“ Š. uviedol, že s mamou sa rozprávali o tom, že jak dlho s kým chcú byť. Mamina im povedala, že by to chcela tak ako je to teraz, lebo jej vadí, že keď sú dlhšie s tatom, ona ich chce mať dlhšie, aj keď on nevie prečo, lebo keby ich mala ešte o 4 dni dlhšie, tak skrachuje. Lebo ona má jej peniaze, daňový bonus a ešte babka jej musí dávať nejaké peniaze, ona jej ešte spláca pôžičku. Š.: „Daňový bonus je aspoň podľa toho čo nám oni povedali že tým, že majú tri deti tak dostávajú 450,- eur... dostáva to mama.“ R. uviedol: „mne by sa páčilo týždeň, týždeň, alebo teraz jak je to... rodičom som to všetko povedal, ale už si nepamätám, že kedy a čo som im povedal.“ Š.: „ja to ešte nemám tak presne premyslené, ale najviac by sa mi páčilo keby to bolo tak ako teraz, ale ešte o jeden deň viac s tatom. Chcem, aby nás mama mala o trochu viac, ale nie o veľa, iba tak o trošičku.“ V. povedala, že ona má dva názory, že by to bolo tak ako teraz, alebo, že by s tatom boli týždeň a s mamou tak ako teraz. Š. následne za V. uviedol, že ona má dva názory, jeden bol ten tatov a druhý ten mamin, jej by vyhovovali obidva, ale keby bol mamin, vadilo by to tatovi a keby bol tatov, vadilo by to mame.

17. Z dokladov doložených otcom vyplýva nasledovné:

- z potvrdenia zamestnávateľa otca-spoločnosti F., L..C..I.. zo dňa 17.10.2022 a zo dňa 18.04.2024 vyplýva priemerný mesačný príjem za obdobie od 09/2021 do 09/2022 vo výške 761,- eur a za obdobie od 10/2022 do 12/2023 bol vo výške 868,- eur, za obdobie od 01/2023 do 04/2024 predstavoval priemerný mesačný príjem otca cca 1.250,- eur netto (vrátane stravného)

- aktuálne mesačné náklady k aprílu 2024 otec vyčíslil na sumu 843,- eur - z toho nájom 250,- eur, elektrina 40,- eur, plyn 8,- eur, TV internet 25,- eur, daň z bytu 7,- eur, lekár 10,- eur, strava 350,- eur, drogéria 15,- eur, lieky 8,- eur, oblečenie 10,- eur, benzín 120,- eur

- aktuálne mesačné náklady na maloletého Š. otec vyčíslil na 168,63 eur - školské aktivity 6,- eur, rodičovský príspevok 2,63 eur, školské obedy 39,- eur, družina 26,- eur, lekár 5,- eur, strava 60,- eur, oblečenie 10,- eur, prázdniny -voľnočasové aktivity 20,- eur

- aktuálne mesačné náklady na maloletú V. otec vyčíslil na 168,63 eur - školské aktivity 6,- eur, rodičovský príspevok 2,63 eur, školské obedy 39,- eur, družina 26,- eur, lekár 5,- eur, strava 60,- eur, oblečenie 10,- eur, prázdniny -voľnočasové aktivity 20,- eur

- aktuálne mesačné náklady na maloletého R. otec vyčíslil na 168,63 eur - školské aktivity 6,- eur, rodičovský príspevok 2,63 eur, školské obedy 39,- eur, družina 26,- eur, lekár 5,- eur, strava 60,- eur, oblečenie 10,- eur, prázdniny -voľnočasové aktivity 20,- eur

18. Z dokladov doložených matkou vyplýva nasledovné:

- podľa predloženej lekárskej správy psychiatrickej ambulancie Y. K. E., T., zo dňa 11.05.2022, bola matka maloletých detí vyšetovaná dňa 22.05.2018, pričom ošetrojúcim lekárom bolo konštatované-pacientka je afektívne labilnejšia, T. H. N., W. L.-I., I. L. Š., H.. S..X - adaptačné poruchy, pri vyšetrení dňa 01.06.2018 ošetrojúcim lekárom konštatované, že pacientka sa dostavila v sprievode manžela, rozrušená, uvádza, že nechce užívať lieky, cíti sa pri nich horšie, manžel jej nevychádza v ústrety, všetci sú proti nej, kontakt s pacientkou komplikovaný, pacientka excitovaná, výrazne afektívne labilná, myslenie zrýchlené, nedostatočná súdnosť a kritičnosť, nález bez psychotických známkov, pri vyšetrení dňa 08.06.2018 uvádzané, že pacientka dokáže komunikovať v racionálnej rovine, užíva lieky, navonok imponuje pokojnejšie,

- z potvrdenia o príjme, vystaveného spoločnosťou V. L. L..C..I.. dňa 22.08.2022 vyplýva približný priemerný mesačný príjem matky za obdobie od 11/2021 do 10/2022 vo výške 1.148,- eur (od 07/2022 bol matke každý mesiac vyplácaný v mzde daňový bonus v celkovej výške 210,- eur),

- podľa potvrdenia spoločnosti H. L..C..I.. zo dňa 18.09.2023, bol priemerný mesačný príjem matky v období od 06/2023 do 12/2023 vo výške 1.554,57eur netto (vrátane vyplateného daňového bonusu v celkovej výške 420,- eur), v 01/2024 mala matka mesačný príjem 1.578,99 eur netto, vo 02/2024 bol príjem vo výške 2.137,83 eur netto a v 03/2024 vo výške 2.225,89 eur netto,

- podľa potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 22.01.2024 bola matka v období od 01.04.2023 do 31.05.2023 vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, pričom podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 22.01.2024 jej za uvedené obdobie bola vyplatená dávka v nezamestnanosti v celkovej výške 1.346,20 eur,

- z potvrdenia o zdaniteľných príjmov zo závislej činnosti za zdaňovacie obdobie rok 2023 vyplýva, že zo strany zamestnávateľa V. L.X., L..C..I.. bol matke vyplatený daňový bonus za 01-02/2023 na všetky maloleté deti v celkovej výške 697,45 eur,

- podľa predložených pokladničných dokladov a faktúr uhradila matka za maloletého R. dňa 24.10.2023 suma 157,20 eur za dioptrické okuliare a dňa 24.10.2023 sumu 55,- eur za vyšetrenie u očného lekára,

- podľa zmluvy o zabezpečení výučby uzavretej medzi rodičmi maloletých detí a občianskym združením „Angličtina - A. J. predstavuje určené školné na maloletého Š. sumu 1.200,- eur ročne, na maloletú V. 960,- eur ročne, na maloletého R. 840,- eur ročne,

- podľa lekárskej správy zo dňa 20.11.2022 bola matka maloletých detí ošetrovaná v ambulancii centrálného príjmu UNB - pracovisko Antolská, kedy uviedla, že bola napadnutá manželom, ktorý ju sotil a ona sa udrela do stola do pravého predkolenia, rtg predkolenia - bez čerstvých traumat. zmien na skelete, H.. A. - Z. Z. X.H.,

- podľa lekárskej správy zo dňa 10.09.2022 bola matka privezená RZP na ambulanciu centrálného príjmu UNB - pracovisko Antolská, kedy uvádzala, že ju manžel udrel do tváre, s diagnostickým záverom - F. M. A. U. K. E. na L., H.. Z. S.,

- v zázname o podaní oznámenia podľa §59 ods. 3 zákona č. 372/1990 Zb. zo dňa 20.11.2022 popísala matka maloletých detí incident zo dňa 20.11.2022 tak, že manžel prišiel do bytu, ktorý patrí aj jemu, skontroloval si izbu a kameru a začal si ju nahrávať. Vyzvala ho, aby to nerobil, hádala sa s manželom a snažila sa mu zobrať mobil z ruky. Prebiehal medzi nimi súboj o mobil, manžel si čupol a robil niečo s mobilom. Chcela mu mobil vytrhnúť z ruky, načo sa manžel postavil a rukami do nej sotil, ona sa prehla dozadu, do tam stojaceho stolíka, kde si udrela pravé lýtko. Manžel začal telefonovať na políciu, že ho

ona napadla a udrela do hlavy. Manžel zámerne klame. Svojou rukou odtlačila jeho hlavu, ale neudrela ho. Ako uspala večer deti, išla na ošetrenie na NsP Antolská a prišla podať oznámenie,

- svoje aktuálne mesačné náklady v roku 2024 matka vyčíslila na sumu 475,- eur, z toho celkové náklady na bývanie predstavujú 252,- eur (podľa doloženého predpisu mesačných preddavkov na byt na Š. X, F. predstavujú náklady na bývanie od 01.01.2023 sumu 251,76 eur), elektrina 35,- eur, plyn 6,- eur, orange TV a internet 35,- eur, orange 3x mobil 40,- eur, strava 200,- eur, oblečenie a obuv 50,- eur, drogéria 25,- eur, voľnočasové aktivity 50,- eur,

- mesačné náklady na maloletého Š. v roku 2024 matka vyčíslila na 800,- eur, z toho pomerná časť nákladov na bývanie 58,60 eur, strava doma 150,- eur, strava v škole 38,50 eur, oblečenie a obuv 100,- eur, drogéria a hygienické potreby 50,- eur, školné 100,- eur, triedny fond 10,- eur, družina 22,- eur, školské potreby 60,- eur, školské aktivity 15,- eur, lekárska starostlivosť 70,- eur, angličtina 120,- eur, scouting 47,- eur, šachový krúžok 80,- eur na polrok, doprava 50,- eur, voľnočasové aktivity 50,- eur,

- mesačné náklady na maloletú V. v roku 2024 matka vyčíslila na 800,- eur, z toho pomerná časť nákladov na bývanie 58,60 eur, strava doma 150,- eur, strava v škole 38,50 eur, oblečenie a obuv 100,- eur, drogéria a hygienické potreby 50,- eur, školné 80,- eur, družina 22,- eur, školské potreby 60,- eur, školské aktivity 15,- eur, lekárska starostlivosť 70,- eur, krúžok gitary 62,- eur za polrok, doučovanie angličtina 30,- eur, škola v prírode 195,- eur, doprava 50,- eur, voľnočasové aktivity 50,- eur,

- mesačné náklady na maloletého R. v roku 2024 matka vyčíslila na 780,- eur, z toho pomerná časť nákladov na bývanie 58,60 eur, strava doma 150,- eur, strava v škole 38,50 eur, oblečenie a obuv 100,- eur, drogéria a hygienické potreby 50,- eur, triedny fond 10,- eur, družina 22,- eur, školské potreby 60,- eur, školské aktivity 15,- eur, lekárska starostlivosť 70,- eur, spev 31,- eur, angličtina 84,- eur, športový krúžok 35,- eur, doprava 50,- eur, voľnočasové aktivity 50,- eur.

19. Z vykonaných dopytov súdu, boli zistené nasledovné skutočnosti:

- v správe Y. V. A. zo dňa 02.01.2023 bývalá pediatrička maloletých detí potvrdila, že všetky maloleté deti boli v jej starostlivosti od narodenia, prekonali len bežné infekty, na vyšetrenia chodili prevažne v sprievode matky. Keď boli deti choré, matka si vynucovala okamžité vyšetrenie, bez ohľadu na počet pacientov, do poradne chodila pravidelne, ale odmietala očkovanie detí, zároveň nebola ochotná prijať akýkoľvek názor, okrem jej. S otcom maloletých detí bola lepšia spolupráca. Z dôvodu zlej spolupráce s matkou a znižovania počtu nerajónnych poistencov, bola zdravotná dokumentácia odoslaná podľa rajónu,

- podľa správy aktuálnej ošetrujúcej pediatričky maloletých detí Y. V. S. zo dňa 05.01.2023 sú toho času všetky maloleté deti v jej starostlivosti, počas vyšetrení neboli zistené známky fyzického či psychického týrania, na žiadosť rodičov nie sú maloleté deti očkované,

- Základná škola - L. Š. L. C., J. XX, F. v správe zo dňa 18.01.2023 zaslala súdu vyjadrenia pedagógov všetkých troch maloletých detí. Podľa vyjadrenia triednej učiteľky maloletého R., prebehla jeho adaptácia na školské prostredie rýchlo. R. mal, ale vážne problémy s rešpektovaním akýchkoľvek pravidiel (pravidlá v triede, pri hre s pedagógom, pri hre s rovesníkmi). Postupom času sa tento stav mení k lepšiemu (na vyučovaní aktuálne bez problémov). Je inteligentný a učivu rozumie, ľahko sa učí. Najväčší problém má so sebadisciplínou, pravidlami a vôľou. Úlohy si robí rýchlo, na vyučovaní často aj dopredu. Bežne sa však stáva, že nedáva pozor, duchom je neprítomný a po zošitoch si len tak bezmyšlienkovito čarbe. Najhoršie/najvypuklejšie je takéto správanie vidieť vtedy, keď mal doma ťažký večer/deň (boli doma prítomní obaja rodičia a hádali sa, alebo bola u nich polícia). O týchto zážitkoch hovorí síce bezprostredne, no stále s určitými prejavmi hanby. V ŠKD má záujem o aktivity, nerobí mu problém zostať v klube až do konca. Zatiaľ neprejavil žiaden záujem chodiť domov skôr (pravidelne sa stáva, že odchádza domov po 17.00). Je veľmi kontaktný, rád sa hrá hry, v ktorých vystupuje v roli malého bábätka. So spolužiakmi a spolužiačkami sa často objíma, obľubuje dotyky. Nemá vzťah k autoritám, je drzý, odvráva, nemá problém klamať a obchádzať pravidlá alebo si ich prispôsobovať tak, aby mu vyhovovali. Komunikácia s rodičmi je veľmi náročná. Akékoľvek informačné maily sú posielané obom rodičom, spätnú väzbu však škola má len od matky maloletého. Zo začiatku bývali e-maily od matky veľmi obsažné čo sa týka ich súkromného rodinného života, no málo informačné vzhľadom na aktuálne

riešenú situáciu. Pri osobnom stretnutí (takéto bolo len jedno) a na spoločných rodičovských stretnutiach (september, december) sa matka maloletého správala vecne a pokojne. S otcom R. sa triedna učiteľka stretla len raz, keď prišiel vyzdvihnúť deti zo školy. Nakoľko bol R. chorý, bol požiadaný, aby ho nechali doma. Vyhováral sa, že to má na starosti manželka a je treba to oznámiť jej. Žiaden iný kontakt s otcom škola nemá, keďže na triedne e-maily doteraz nereagoval a spoločných rodičovských stretnutí sa nezúčastňuje. Akékoľvek problémy (vzdelávacie, výchovné) sú riešené osobne s rodičom, ktorý si príde maloletého prevziať (najčastejšie matka) alebo e-mailom, ktorý je poslaný obom rodičom. V správe týkajúcej sa maloletej V., triedna učiteľka uvádza, že V. bola od začiatku školského roka 2021/2022 (1. ročník) milé, živé, veselé dieťa. Slušne vychované, nikdy nebola drzá, vždy vedela poprosiť, poďakovať. Veselo sa hrávala so spolužiakmi a spolužiačkami rôzne spoločenské hry. V kolektíve bola od začiatku obľúbená. Na vyučovaní skôr tichšia. V polovici školského roka 2021/2022 tak triedna učiteľka ako aj pani vychovávateľka postrehli, že aj cez prestávky sedí V. na mieste a nehrá sa s deťmi, menej komunikuje. V rozhovore povedala, že rodičia sa rozvádajú. Smutne sedávala sama na svojom mieste. Ku koncu školského roka sa to začalo trochu zlepšovať. V školskom roku 2022/2023 (2.ročník) - V. opäť väčšinou sedáva na mieste, usmievala sa menej, vidieť na nej pretrvávajúci smútok. Na rodičovskom stretnutí bola matka na tento fakt upozornená a bolo jej doporučené navštíviť s V. psychológa. Má jednu kamarátku, s ktorou sa hráva od tohto školského roka viac, cez prestávky sa ju táto kamarátka snaží vtiahnuť do hry. Občas sa už aj usmeje. Vždy je na vyučovanie pripravená, úlohy má napísané. Oblečená je vždy pekne a čisto. Komunikácia prebieha s matkou. Niekedy je komunikácia zo strany matky veľmi emotívna. Matka častejšie telefonuje, píše maily, ich obsah sa nie vždy dotýka V., ale jej osobného života. U V. triedna učiteľka vnímala, že dlhšie obdobie, asi rok mala smutnú náladu, menej sa socializovala, izolovala sa. Nejaký čas sa nehrala ani s najlepšou kamarátkou v triede. V ŠKD nedávala pozor. Aktuálne sa začína viac socializovať a je veselšia. V správe týkajúcej sa maloletého Š. triedna učiteľka uvádza, že Š. učí už tretí rok, pričom v prvom polroku prvého ročníka sa veľmi často objavovali konflikty medzi žiakmi, žiaci so Š. nemali najlepšie vzťahy. Pri konfliktoch išlo väčšinou o strkanie sa, či kopanie, niekedy spojené aj so slovnými urážkami (bez vulgárneho podtónu). V druhom ročníku sa podobné konflikty so strkaním a kopaním objavovali málokedy, väčšinou to boli konflikty spojené s krikom, slovným doťahovaním sa a nepeknými slovami, ktoré do konca školského roka boli už aj vulgárne. Podobné situácie sa stávajú aj v tomto školskom roku. Fyzické konflikty sa vytratili, no zvýšil sa výskyt slovných urážok a vulgárnejšieho vyjadrovania typu: „Ja seriem na to, ako to má byť urobené..“. Na rodičovské združenia zo začiatku chodieval otec a neskôr začala chodiť matka. Problémy medzi žiakmi boli hneď riešené. Keď sa podobné situácie opakovali, informovaní boli obaja rodičia prostredníctvom e-mailu, prípadne pri náhodnom stretnutí na školskom dvore aj osobne. V prvom ročníku reagovali obaja rodičia s ospravedlnením a snahou o zlepšenie. Keďže sa problémy so správaním nezlepšovali, bola požiadaná o pomoc školská psychologička. Š. navštevoval školskú psychologičku najskôr individuálne, potom v skupine rovesníckych detí. Skupinka bola orientovaná na podporu žiadúceho správania, vyjadrovania svojich potrieb, uvedomovania si hraníc, vyjadrovania emócií. V druhom ročníku sa riešenie výchovných problémov s rodičmi sťažilo tým, že v komunikácií prevládali hlavne telefonáty a správy medzi matkou maloletého a triednou učiteľkou. Ak triedna učiteľka aj napísala nejakú správu o nevhodnom správaní obom rodičom, otec maloletého zareagoval v krátkosti (ak vôbec), že sa pokúsi problém vyriešiť. Pri osobnom stretnutí na školskom dvore pri vyzdvihnutí detí z ŠKD, bol konfrontovaný o správaní sa svojho syna aj pani vychovávateľkou. Prezentoval sa, že správanie syna chce vyriešiť a dohovára mu, snaží sa nastoliť nejaké pravidlá, no je to obtiažne, pretože manželka koná vždy opačne ako on a všetkým im nadáva, vyhadzuje ho z bytu, volá na neho políciu, vyhráža sa mu. Na druhej strane komunikácia matky bola rozsiahla už od začiatku, preplnená informáciami zo života v ich domácnosti. Keď bola matka informovaná o konfliktoch medzi Š. a spolužiakmi, väčšinou to zvrtila na iných žiakov, na manžela a zo seba a detí urobila obeť, nikdy nepriznala, že môže byť chyba na Š. strane a ak náhodou aj áno, tak za to mohol otec maloletého, lebo sa ku ním správa tak, ako sa správa. Komunikácia s matkou nikdy nedosiahla ciele výsledok a Š. svoje správanie nezmenil. Pri zapísaní poznámky alebo zlej známky do platformy EduPage, bola triedna učiteľka doslova okamžite bombardovaná telefonátmi. Postupne boli problémy so Š. riešené len samostatne triednou učiteľkou s pomocou šk. psychologičky, pretože spolupráca s rodičmi nemala žiadne výsledky. Š. si dokonca v triede vyhlíadal spolužiačku, ktorú slovne uráža od druhého ročníka rečami o jej výzore a hmotnosti, ktoré neprestali dodnes. Od matky maloletého na túto tému nedošlo ku konštruktívnemu riešeniu a pravdepodobne sa so Š. o tom doma nerozprávala, keďže sa tento problém neustále objavuje. Po tejto skúsenosti s riešením tohto problému už triedna učiteľka rodičom nič nepísala a neupozorňovala ich na to, pretože to nemalo zmysel. Matka ju začala slovne zhadzovať, urážať a nazývať rôznymi prívlastkami. Dokonca sa raz Š. pochválil a otvorene o tom hovoril aj pred spolužiakmi v triede, ako sa matka hanlivito vyjadruje na jej adresu a prezentoval to ako

veľkú srandu. Š. nie je zvyknutý na hranice, nerád dodržiava pravidlá, hlavne vtedy, ak vie, že by mohol neuspieť, a preto podvádza a berie to ako niečo normálne. Postupne sa od druhého polroku minulého šk. roku matka začala opúšťať pri preberaní detí z ŠKD, bolo jej jedno, kto sa na školskej vrátnici nachádza, plakala, hystericky kričala, keď sa jej niečo nepáčilo alebo meškala po deti. Vykrikovala, ako jej nikto nevie pomôcť a že jej len všetci hádžu polená pod nohy, nech si to vyskúša každý, aké to je mať tri deti.

- podľa správy L. Š. L. C., J. XX, F., zaslanej súdu dňa 09.05.2023 Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava škola potvrdila, že komunikácia s rodičmi sa zlepšila, otec detí riadne prišiel na stretnutie a porozprával sa s triednou učiteľkou ohľadom správania a prospechu Š., mailová komunikácia s matkou sa zlepšila, avšak po poznámke a Š. návšteve v riaditeľni sa matka opäť vrátila k zahlcujúcim mailom, ktoré boli preplnené zbytočnými informáciami a emóciami. V prípade maloletého R. triedna učiteľka poukázala na veľmi náročnú komunikáciu s rodičmi, aj keď otec začal meniť svoj prístup. Od februára 2023 sa obsažné, nie veľmi relevantné maily od matky vyskytli len v dňoch 18-19.apríla, ktoré prišli po dvoch trojkách, ktoré R. dostal. Po vysvetlení situácie, ohľadom známok alebo učenia, neprišla žiadna nevhodná odpoveď, hoci prišli iné správy ohľadom rodinnej situácie, na ktoré už triedna učiteľka nereagovala. V prípade maloletej V., táto bola hodnotená ako milá, snaživá žiačka, na hodinách je pozorná a sústredená. Na začiatku striedavej starostlivosti chodila pripravená na vyučovanie hlavne od matky, po rozhovore s otcom a usmernením ohľadom prípravy na vyučovanie, chodí naučená a pripravená aj od otca. Momentálne nie je vidno rozdiel v správaní, keď je u matky alebo u otca. Po rozchode rodičov bývala smutná, depresívna. O tejto skutočnosti boli rodičia informovaní. Za posledné obdobie nastalo výrazné zlepšenie. V. už nesedí sama smutná na mieste. Na konzultačných hodinách bol otec, matka sa tiež informovala. Triedna učiteľka uviedla, že je s matkou v častejšom kontakte, nakoľko sústavne vypisuje e-maily, týkajúce sa jej osobného života.

20. Podľa úradného záznamu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 18.05.2022 sa v uvedený deň na Úrad dostavil otec s maloletými deťmi, pričom uviedol, že matka detí ma evidentne psychické problémy, ktoré nechce riešiť. Pred deťmi sa vyjadruje vulgárne a vulgárne nadáva aj jemu. Situácia je tak vážna, že má obavy o ich deti. Ak matka detí dostane záchvat hnevu, správa sa nekontrolovane. Maloleté deti k incidentu zo dňa 17.05.2022 pri vypočutí na Úrade uviedli, že chceli pozeráť TV, na čo matka uviedla, že je čas ísť spať. Maloletá V. uviedla, že Š. sa začal hádať, na čo ho matka začala násilím ťahať a spôsobila mu modrinu na pravej nohe. Maloletý Š. sa vyjadril, že rodičia sa často hádajú. Deti sa vyjadrili, že keď má matka hysterický amok, otec ju zvykol na radu psychológa oblievať vodou. Všetky tri deti zhodne uviedli, že ich obaja rodičia občas udrú po zadku, alebo im dajú facku. Väčšina útokov v domácnosti medzi rodičmi podľa vyjadrenia detí začína zo strany matky, ale stalo sa, že to začalo aj zo strany otca. Nikdy to však nie je vážna bitka, iba také sácanie. V prípade, že by sa mali rodičia od seba odsťahovať, chceli by byť rovnako u jedného a rovnako u druhého. Maloletý Š. uviedol, že otec má viac pozitívnych vlastností ako mama, urňo s cíti bezpečnejšie. Maloletá V. E. R. videli pozitíva u oboch rodičov rovnako.

21. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí Bratislava zo dňa 02.06.2022, vyplýva že Úrad vykonal dňa 27.05.2022 šetrenie pomerov v rodine maloletých detí, pričom konštatoval vhodné bytové podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti, vyjadril však obavy z dôvodu dopadu rodičovského konfliktu na maloleté deti a poukázal na veľmi impulzívne reakcie matky počas šetrenia. Matke bol pri šetrení prečítaný úradný záznam zo dňa 18.05.2022, keď sa na Úrad dostavil otec s maloletými deťmi, ktoré boli vypočuté. Matka sa k záznamu vyjadrila, že otec účelovo klame a zavádza. Nepoprela, že niekedy sa pred deťmi vyjadruje vulgárne, uviedla, že to nie je správne. Počas celého šetrenia matka reagovala impulzívne, striedali sa u nej fázy plaču, kriku a hnevu.

22. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava dňa 08.02.2023 vykonal šetrenie v domácnosti otca maloletých detí na adrese A. XX, F., pričom v správe zo dňa 15.02.2023 konštatoval, že v domácnosti otca majú maloleté deti vytvorené vhodné podmienky pre napĺňanie ich potrieb na priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývin. Otec má uvedený byt prenajatý od známych, uhrádza len náklady spojené s bývaním. Deti majú v byte prichystané samostatné izby, ktoré sú zariadené adekvátne k ich veku a potrebám. Maloletí Š. E. R. majú spoločnú izbu, kde má každý z chlapcov vlastnú posteľ, maloletá V. má samostatnú izbu, ktorá je útulná a zariadená v dievčenskom štýle.

23. Zo správ M., I.A.. o priebehu spolupráce s rodinou pri vykonávaní opatrení ambulantnou alebo terénnou prácou podľa §59 zákona č.305/2005 Z.z.. vyplýva, že práca s rodinou bola zameraná na

potrebu zlepšenia vzájomnej komunikácie rodičov, ich rodičovských kompetencií a na odstránenie vťahovania maloletých do rodičovského konfliktu a predchádzanie krízovým situáciám a rodičovským konfliktom. Rodičia maloletých detí majú vážny rodičovský konflikt a majú rozdielne názory na výchovu maloletých detí a stanovenie hraníc maloletým deťom. Počas práce s rodinou aktívne spolupracovali obaja rodičia. Aktuálne je komunikácia medzi rodičmi bez výraznejších konfliktov, ale nakoľko je situácia medzi rodičmi veľmi dynamická, nemusí to tak byť aj z dlhodobého hľadiska. Obaja rodičia sa snažia komunikovať len v nevyhnutných prípadoch, aby sa vyhýbali konfliktom. Rodičovský konflikt medzi rodičmi pokračuje raz vo väčšej, inokedy v menšej miere. Matka maloletých detí navštevuje psychológa, rovnako ako aj maloleté deti. Matka maloletých detí sa psychicky cíti lepšie. Manželia tiež riešia anuláciu manželstva na cirkevnom súde. Policajné hliadky už pri ich konfliktoch neboli privolané ani z jednej strany, čo v minulosti bolo veľmi časté. Podľa posledných aktuálnych správ z 01/2024 a 02/2024 obaja rodičia prezentovali svoj pohľad na rodinnú situáciu. Otec maloletých detí sa vyjadril, že vianočné sviatky trávil s deťmi a matka maloletých detí nerobila žiadne problémy. Podľa slov otca, keď prišiel maloleté deti vyzdvihnúť tak sa matka vyjadrila, že maloletým deťom bude s ním lepšie. Deti chceli u neho stráviť ešte jeden deň navyše a matka maloletých detí s tým súhlasila. Matka bola v danom čase mimoriadne pokojná a prívetivá a nerobila žiadne problémy. Matka sa vyjadrila, že cez Vianoce bola sama, že jej to tak vyhovovalo. Podľa jej slov sú maloleté deti predtým ako idú k svojmu otcovi a tiež deň po návrate od otca nervózne. Podľa jej slov sú maloleté deti u svojho otca neautentické a boja sa mu čokoľvek povedať. Vo 02/2024 otec detí uvádzal, že matka maloletých detí mala voči nemu pár negatívnych emócií a to prikladá tomu, že maloleté deti boli vypočúvané na súde. Matka mu začala intenzívnejšie písať, čo pripisuje blížiacemu sa súdному pojednávaniu. Matka mu aktuálne píše správy, že sa s deťmi dobre neučí a vyhráža sa mu, že všetko proti nemu použije. Nerozumie tomu, lebo matka maloletých detí mu písala, že sa nechce rozvádzať. Matka maloletých uviedla, že keď príde otec maloletých detí neohlásene do bytu, že jej telo na to prehnane reaguje, že dupe, plače a nevie sa ovládať. Z tohto dôvodu by rada vyhľadala pre seba klinického psychológa.

24. Uznesením zo dňa 29.04.2024 vyhláseným na pojednávaní za prítomnosti všetkých účastníkov konania začal súd ex offo konanie o nariadenie dohľadu nad výchovou maloletých detí - Š. Š., W.. XX.XX.XXXX, V. Š., W.. XX.XX.XXXX E. R. Š., W.. XX.XX.XXXX.

25. Podľa § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

26. Podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

27. Podľa § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

28. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

29. Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

30. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

31. Podľa § 24 ods.1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa

zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

32. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

33. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

34. Podľa § 28 ods. 1, 2 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

35. Podľa článku 18 Dohovoru o právach dieťaťa prijatého dňa 20. novembra 1989 v New Yorku podpísaného v mene Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v New Yorku 30. septembra 1990, ktorý pre Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku nadobudol platnosť v súlade so svojim článkom 49 ods. 2 dňom 6. februára 1991 štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

36. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

37. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

38. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

39. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

40. Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

41. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

42. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

43. Podľa § 23 ods. 2 a § 24 Civilného mimosporového poriadku („ďalej ako CMP“) ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie. Konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

44. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o určení dohľadu nad výchovou maloletého dieťaťa; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

45. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení ako i v súlade s vykonaným dokazovaním súd mal v konaní za preukázané, že účastníci konania v súčasnej dobe nežijú spolu ako manželia, nehospodária spolu a citovo sa odcudzili. Nemožnosť obnovenia manželského spoluzitia bola preukázaná jednoznačným postojom tak manžela ako aj manželky. Vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo je len formálnym zväzkom, ktorý si neplní svoje ekonomické, biologické a ani výchovné poslanie. Vzhľadom na priebeh manželstva a intenzitu rozvratu vzťahov medzi účastníkmi, ako aj vzhľadom na jednoznačné vyjadrenia oboch účastníkov, je súd toho názoru, že ani v budúcnosti nemožno očakávať, že vzťahy medzi účastníkmi sa upravia a dôjde k obnoveniu ich manželského spoluzitia. Manželstvo účastníkov neplní žiadnu zo svojich funkcií, ktoré vyplývajú z dikcie § 18 Zákona o rodine (t. j. že manželia sú povinní spolu žiť, byť si verní, vzájomne si pomáhať a vytvárať zdravé rodinné prostredie) z uvedeného dôvodu súd návrhu vyhovel a manželstvo účastníkov konania rozviedol. Príčiny rozvratu manželstva súd ustálil na strane oboch manželov v názorových nezhodách, komunikačných problémoch a mimoriadnej rozdielnosti pováh oboch manželov, čo postupne viedlo k úplnému citovému odcudzeniu. Pokusy o obnovu spoluzitia manželov boli aj po odbornej intervencii neúspešné, a toho času vzhľadom na dramatický priebeh rozchodu manželov, ktorý bol sprevádzaný podaním množstva trestných oznámení, zásahov príslušníkov policajného zboru, možno považovať rozvod manželstva „za priam vykúpenie“ pre ďalší pokojný život maloletých detí.

46. S konaním o rozvod manželstva je v súlade s § 100 Civilného mimosporového poriadku spojené aj konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva. Pri otázke zverenia maloletých detí zobral súd pri rozhodovaní do úvahy najmä naplnenie potrieb maloletých detí v rámci psychickej aj fyzickej oblasti tak, aby bol zabezpečený ich spokojný, bezpečný a harmonický vývin a súčasne vychádzal z článku 3 ods. 1 Dohovoru, podľa ktorého záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti dotýkajúcej sa detí, uskutočňovanej tak verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Rozhodnutie o tom, ktorému z rodičov bude dieťa zverené do osobnej starostlivosti zohľadňuje množstvo faktorov jednak na strane dieťaťa a jednak na strane rodičov. Vo veciach starostlivosti o maloletých sú súdy povinné vždy prihliadať v prvom rade na záujem dieťaťa. Zásadnými okolnosťami, ktoré majú vplyv na rozhodnutie o zverení dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov sú najmä osobnosť rodiča, nakoľko pre zdravý vývoj osobnosti dieťa nevyhnutne potrebuje vzor, vzťah rodiča k dieťaťu, charakter, morálka a štruktúra mravných noriem rodičov, rešpekt k právu dieťaťa stykať sa s druhým rodičom, vzťah dieťaťa ku každému z rodičov či kontinuita prostredia. V súlade s Článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa súd s ohľadom na vek maloletých detí (cca 11 rokov, 9 a 1 roka a 8 1 roka rokov) výraznou mierou prihliadal aj na ich názor prejavý pri znaleckom dokazovaní, ako aj pri vykonanom pohovore na súde.

47. Hoci rodičia maloletých detí mali na začiatku konania rozdielne predstavy o otázke zverenia maloletých detí (matka navrhla zveriť deti do svojej osobnej starostlivosti, otec navrhoval zverenie detí do svojej osobnej starostlivosti), po vykonanom znaleckom dokazovaní, bezprostredne pred rozhodnutím vo veci, obaja rodičia súhlasili so zverením detí do striedavej osobnej starostlivosti a táto otázka napokon nebola sporná, keďže uvedenému konsenzu rodičov zodpovedali aj výsledky znaleckého dokazovania a preferencia všetkých maloletých detí. Rozdielne v tomto konaní však boli predstavy rodičov o dĺžke trvania striedavej osobnej starostlivosti. Kým matka navrhovala tzv. nerovnomernú striedavú starostlivosť s vymedzením starostlivosti otca v nepárnom týždni od stredy do bezprostredne nasledujúceho pondelka, otec navrhoval rozdelenie na tzv. rovnomernú týždňovú striedavú starostlivosť, so striedaním vždy v piatok o 12:00 hod. Je nevyhnutné uviesť, že aj keby napokon nedošlo k súhlasnému vyjadreniu rodičov smerom k striedavej osobnej starostlivosti, úvahy konajúceho súdu po vykonanom dokazovaní smerovali k zvažovaniu len dvoch alternatív, a to či dôjde k zvereniu maloletých detí do starostlivosti otca, alebo do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Matka svojím správaním, nestabilitou a emočnými výkyvmi, ktoré bolo možné pozorovať tak v konaní pred súdom a ktoré sú napokon aj samotným znalcom popísané v znaleckom posudku, postavila súd pred vážnu dilemu, kedy veľmi zvažoval rodičovské kompetencie matky, jej spôsobilosť zabezpečovať

výchovu maloletých detí riadne a jej schopnosť vytvoriť maloletým deťom pokojné rodinné prostredie. Pôvodný návrh matky, aby boli maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti, považoval súd za absolútne nesúladný so záujmom maloletých detí, a to jednak z dôvodu osobnostných predpokladov matky, jej správania sa smerom k maloletým deťom, ale aj z dôvodu názoru samotných maloletých detí a ich preferencií po zdieľaní rovnocennej prítomnosti oboch rodičov v ich živote, čo bolo jednoznačne potvrdené v rámci vykonaného znaleckého dokazovania, ktoré bolo doplnené aj aktuálnym pohovorom s maloletými deťmi. Argumenty matky pre ktoré nesúhlasila s rovnocennou starostlivosťou o maloleté deti a požadovala svoju dominanciu v starostlivosti o deti, nemali žiadny podklad vo vykonanom dokazovaní. Zo znaleckého posudku jasne vyplýva, že na strane otca, ktorý je prítomný v živote maloletých detí od ich narodenia, nie sú ani z pohľadu hodnotenej osobnosti otca, ani z pohľadu emočnej väzby a preferencií maloletých detí, dané žiadne diskvalifikujúce faktory, pre ktoré by sa nemal otec podieľať na rovnocennej starostlivosti o maloleté deti. Subjektívny názor matky na otca (pozn. aj v znaleckom posudku znalec uvádza, že podľa výsledkov vyšetrenia je zvýraznené jednostranné vnímanie a hodnotenie interpersonálneho štýlu otca, dané primárne subjektívnymi charakteristikami v osobnosti matky a nezodpovedá osobnostnému profilu otca), nemôže byť dôvodom pre ktorý by mala mať matka dominanciu v starostlivosti o maloleté deti a prečo by mali mať maloleté deti limitovaný kontakt s otcom. Naopak zo znaleckého dokazovania skôr vyplýva ako riziková práve osobnosť matky. Hoci psychodiagnostické vyšetrenie u matky nepotvrdilo prítomnosť poruchy osobnosti, potvrdilo akcentáciu týchto čŕt. Potenciál osobnosti matky efektívne sa vysporiadať so stresom a záťažou je hodnotený ako významne znížený, pričom v špecifických záťažových situáciách má matka tendenciu k impulzívnym až nutkavým reakciám. Osobnosť matky bola podľa znalca aktuálne bez klinicky vyjadrenej psychopatológie, prítomná však bola u nej zvýšená tendencia k subjektívnemu a emočne skreslenému mysleniu (konfabulácie, fabulácie, impresie, intencionalita, skrývanie), čo v kombinácii s nestabilnou afektivitou môže podľa znalca indikovať senzitívnejšie spracovávanie a prežívanie konfliktogénnych interakcií. Z vyšetrenia vyplýva, že matka má akcentované labilné črty osobnosti a tendenciu k emočne skreslenému mysleniu (pozn. emočne vyhrotené reakcie matky a jej nestabilita je pritom popisovaná napr. aj predchádzajúcou pediatričkou maloletých detí, ktorá hodnotila matku ako nespolupracujúcu, nerešpektujúcu zdravotné odporúčania, rovnako tak aj základná škola, ktorú maloleté deti navštevujú, popisuje zahlcujúce e-maily zo strany matky, ktoré sa nijak netýkajú maloletých detí, hysterické prejavy a krik matky a vyhrotené emočné reakcie matky na priam banálne situácie). Osobnosť otca bola po psychodiagnostickom vyšetrení hodnotená ako osobnosť v kompenzovanom psychickom stave bez známk klinicky vyjadrenej psychopatologickej symptomatiky. Pôsobenie otca na maloleté deti popisoval znalec ako stabilizačný faktor v živote detí. Matka sa snažila poukázať na to, že jej správanie je dôsledkom stresu a ide o postramatický stav, čo vyvolalo správanie sa otca k nej. Znalec však u matky jednoznačne vylúčil postramatickú, stresovú aj úzkostnú symptomatiku a uviedol, že v emočne podfarbených situáciách sa prejavili len osobnostné rysy matky. Matka sa tiež snažila spochybníť výsledky znaleckého dokazovania, keďže namietala rozdielny výber diagnostických metód a dotazníkov pre ňu a pre otca detí. Okrem toho, že je priam absurdné, aby laik, bez odborných znalostí išiel do polemiky a spochybňoval odbornú stránku a diagnostické metódy pri vypracovaní znaleckého posudku, znalec úplne racionálne a logicky vysvetlil všetky postupy pri vyhotovení znaleckého posudku. Pri oboch rodičoch boli použité rovnaké metódy a batéria rovnakých dotazníkov, matka mala urobiť iba jeden skrínigový dotazník na rýchlu detekciu porúch osobností navyše, ktorý otcovi nebol robený. Správanie sa otca smerom k maloletým deťom počas konania nevykazovalo na rozdiel od matky žiadne excesy. Nevyhnutnosť použitia tohto dotazníka u matky, odôvodnil znalec práve prejavmi správania sa matky voči deťom, ktoré boli veľmi závažné, pričom z odborného hľadiska je podľa znalca úplne absurdné, aby jedna skrínigová metóda bola určujúca pre celé dokazovanie. Možno jednoznačne súhlasiť s vyjadrením znalca, že v tomto konaní by si mala matka po znaleckom dokazovaní skôr vydýchnuť a trochu sa stlmiť vo svojom prežívaní. Maloleté deti v rámci znaleckého dokazovania spontánne uvádzali preexponované neadekvátne správanie matky, toto správanie popisoval aj otec a priznala to napokon aj samotná matka. Deti popisovali ako matka na nich kričí, nadáva, vulgárne nadáva pred nimi otcovi. Navzdory tomu ako je hodnotená osobnosť matky, táto skutočnosť podľa znalca v globále nemala vplyv na vzťah detí s matkou, k jeho narušeniu nedošlo a emočná väzba zostala zachovaná. Súd v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenia Dohovoru o právach dieťaťa, najmä na ust. čl.8 ods.1 Dohovoru v zmysle ktorého dieťa má právo na zachovanie vzťahov so svojimi rodičmi ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných zväzkov v súlade so zákonom. V čl.9 bod 3 sa uvádza, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Za uvedenej situácie, kedy majú maloleté deti pozitívnu väzbu smerom k obom

rodičom, preferencia maloletých detí smeruje k rovnocennej starostlivosti oboch rodičov a na strane oboch rodičov neboli zistené tak závažné dôvody, pre ktoré by mal byť ich kontakt s maloletými deťmi obmedzený, sa súd priklonil k zvereniu maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa bude realizovať v týždňových intervaloch tak, že maloleté deti budú v starostlivosti matky od piatka nepárneho kalendárneho týždňa od 12.00 hod. do piatka párneho kalendárneho týždňa do 12.00 hod. a v starostlivosti otca od piatka párneho kalendárneho týždňa od 12.00 hod. do piatka nepárneho kalendárneho týždňa do 12.00 hod. Miestom prevzatia a odovzdania maloletých detí bude školské zariadenie, ktoré maloleté deti navštevujú, v prípade neprítomnosti maloletých detí v škole a v prípade sviatkov a prázdnin bude miestom prevzatia a odovzdania maloletých detí miesto bydliska toho rodiča, ktorému aktuálne končí starostlivosť o maloleté dieťa. Práve rozhodnutím o zverení maloletých detí do rovnocennej striedavej osobnej starostlivosti v dlhšom intervale získava každý z rodičov svoje vlastné pole pôsobnosti, bez kontroly a nátlaku druhého rodiča. Táto úprava nesporne prispieje k upevneniu vzájomných citových väzieb a k zachovaniu plnohodnotného vzťahu detí k oboj rodičom aj po zrušení spoločnej domácnosti, pričom zachovanie takéhoto vzťahu je prvoradým záujmom maloletých detí.

48. O zastupovaní a správe majetku maloletých detí súd rozhodol tak, že toto právo priznal oboj rodičom, táto otázka pritom nebola medzi rodičmi sporná. Nositeľmi práva zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok sú obaja rodičia, pokiaľ nebolo súdnym rozhodnutím zasiahnuté do ich spôsobilosti na právne úkony, resp. do výkonu ich rodičovských práv. V bežných veciach teda môže rozhodovať každý z rodičov samostatne. V iných než bežných veciach sú rodičia povinní sa dohodnúť, v prípade nezhody rodičov, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. Správa majetku dieťaťa predstavuje právo rodiča obhospodarovať majetok dieťaťa v súlade s jeho záujmami a toto právo súd rovnako priznal oboj rodičom.

49. Pri rozhodovaní o výške výživného súd prihliadal na rozsah vyživovacej povinnosti oboj rodičov podľa zásady úmernosti ich životnej úrovne, životnej úrovne dieťaťa a jeho práva podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Pri určení výšky výživného súd vychádzal nielen z potrieb každého maloletého dieťaťa ale i z možností, schopností ako aj majetkových pomerov oboj rodičov. Rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom je upravený na základe všeobecných kritérií, ktoré sa uplatňujú pri všetkých druhoch vyživovacích povinností. Týmto všeobecnými kritériami sú tak, ako to vyplýva i z ustanovenia § 75 Zákona o rodine odôvodnené potreby oprávneného, schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Pokiaľ ide o vyživovacu povinnosť rodičov k deťom, zákon o rodine ustanovuje, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboj svojich rodičov, to znamená, že vychádza z rovnakej životnej úrovne rodičov a detí. Vodiacom zásadou na strane povinného rodiča je miera jeho schopnosti, možnosti a majetkových pomerov. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Tento však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú jeho reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti (fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor, prax, skúsenosti v odbore atď.). Možnosti rodiča ovplyvňujú aj objektívne okolnosti akými sú dopyt na trhu práce alebo ohodnotenie rovnakej pozície. Názory rodičov na určenie výživného sa rozchádzali. Matka pri konečnom návrhu na zverenie maloletých detí do nerovnomernej striedavej osobnej starostlivosti v pomere „9:5 v jej prospech“ navrhla určiť otcovi povinnosť prispievať na každé maloleté dieťa výživným vo výške 200,- eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia a otec pri návrhu na zverenie detí do rovnomernej týždňovej striedavej osobnej starostlivosti navrhol, aby súd výživné neurčil.

50. Determinujúcou skutočnosťou pre rozhodnutie o vyživovacej povinnosti, bolo rozhodnutie súdu o zverení detí do rovnomernej striedavej osobnej starostlivosti oboj rodičov. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že obaja rodičia sú zamestnaní, matka poberá prídavky na všetky maloleté deti a súčasne si uplatňuje aj daňový bonus na všetky maloleté deti. (čo na základe súhlasu otca, bude matke aj naďalej vyplácané, pričom v čase rozhodovania súdu ide celkovo o sumu 200,- eur na jedno dieťa). Žiadny z rodičov nemá zdravotné problémy, ktoré by obmedzovali jeho pracovnú schopnosť. Ani jeden z rodičov nemá okrem troch maloletých detí narodených z manželstva inú vyživovacu povinnosť. Obaja rodičia nadobudli za trvania manželstva byt, v ktorom v čase rozhodovania súdu žije matka, otec žije v prenajatom byte. Každý z rodičov počas výkonu osobnej starostlivosti bude poskytovať maloletým deťom bývanie, bude zabezpečovať stravovanie maloletých detí a úhradu bežných nákladov a potrieb maloletých detí. V konaní možno považovať za preukázané, že jediným výraznejším nákladom maloletých detí je úhrada školného v základnej škole, kedy školné na maloletého Š. predstavuje sumu 1.200,- eur ročne (pomerná časť na mesiac 100,- eur), na maloletú V. 960,- eur ročne (pomerná časť

na mesiac 80,- eur) , na maloletého R. 840,- eur ročne (pomerná časť na mesiac 70,- eur). Maloletý Š. nemá žiadne zvýšené náklady na záujmovú činnosť a nemá ani zvýšené náklady na zdravotnú starostlivosť. Maloletá V. chodí na krúžok gitary, kde sa mesačne uhrádza cca 16,- eur (96,- eur na jeden polrok), V. tiež navštevuje ortopéda, kde sa uhrádza poplatok za ortopedickú obuv (pozn. uvedený náklad si rodičia u maloletej V. E. R. podľa zhodného tvrdenia, rozdelili). Maloletý R. v čase rozhodovania súdu nenavštevuje žiadny krúžok, jediný zvýšený náklad v súvislosti so zdravotným stavom je platba za dioptrické okuliare a rovnako ako maloletá V., aj on navštevuje ortopéda, kde sa uhrádza poplatok za ortopedickú obuv. Maloletým deťom vznikajú v škole náklady na platbu za školský klub (26,- eur na každé dieťa), za stravu v škole v priemere 20,- eur na jedno dieťa a ZRPŠ vo výške 80,- eur ročne za všetky deti. Všetky tieto poplatky dlhodobo hradí otec, ktorý súhlasil aj s ich hradením do budúcnosti. Priemerný mesačný príjem matky v období od 06/2023 do 12/2023 bol vo výške 1.554,57 eur netto, vrátane vyplateného daňového bonusu v celkovej výške 420,- eur. Priemerný mesačný príjem otca za obdobie od 01/2023 do 04/2024 bol vo výške cca 1.250,- eur netto. Pri takto uvedených príjmoch a majetkových pomeroch rodičov, súd vychádzal zo skutočností, že majetkové pomery rodičov sú obdobné. Súd nemohol zobrať do úvahy argument matky, že príjem otca nezodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam. Ak by totiž pripustil takúto úvahu, musel by presne tak isto postupovať aj vo vzťahu k matke, keďže obaja rodičia majú vysokoškolské vzdelanie, žijú v regióne s najnižšou mierou nezamestnanosti a ich priemerný mesačný príjem bez daňového bonusu na strane matky je porovnateľný. Súd pri rovnocennej striedavej osobnej starostlivosti pristúpil k určaniu vyživovacej povinnosti otca vo výške 50,- eur na každé maloleté dieťa, pričom táto suma výživného predstavuje pri maloletom Š. polovicu mesačných nákladov na platbu školského, pri maloletej V. predstavuje polovicu nákladov mesačných nákladov na platbu školského a polovicu nákladov na platbu krúžku gitary a pri maloletom R. predstavuje rovnako polovicu nákladov mesačných nákladov na platbu školského a pomernú časť na mimoriadny náklad súvisiaci s kúpou dioptrických okuliarov (pravidelný ročný náklad na optickú pomôcku, rozpočítaný pomerne na každý mesiac). Pri rovnomernej striedavej osobnej starostlivosti, obdobných majetkových pomeroch si každý z rodičov bude vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom plniť tak osobnou starostlivosťou, ako aj úhradou nákladov spojených s bývaním, stravou, bežnými nákladmi na zdravotnú starostlivosť a kúpu školských potrieb. Maloleté deti nemajú iné zvýšené náklady, ktoré by si rodičia nerozdelili pri rovnomernej starostlivosti a ktoré by odôvodňovali určenie výživného vo vyššej výške. Uvedené výživné súd teda považoval za absolútne primerané bežným nákladom na maloleté deti, obdobným majetkovým pomerom rodičov, skutočností, že každý z rodičov bude hradieť bežné náklady na maloleté deti v čase, keď bude zabezpečovať osobnú starostlivosť, skutočností, že otec bude uhrádzať poplatok za stravu všetkých maloletých detí v školskom zariadení, poplatok za návštevu školského klubu všetkých maloletých detí a ročný poplatok za ZRPŠ v prospech všetkých maloletých detí. Matka poukazovala na to, že hradí viac nákladov na školské potreby detí a uhrádza aj väčšinu oblečenia maloletých detí. V tejto súvislosti však súd nemohol uvedenú skutočnosť zohľadniť v určenom výživnom, nakoľko na základe dohody medzi rodičmi, je práve matka poberateľkou všetkých „štátnych príspevkov a daňových zvýhodnení“, ktoré predstavujú spolu sumu 600,- eur na všetky maloleté deti (na každé maloleté dieťa ide mesačne o sumu 140,- eur vo forme daňového bonusu a 60,- eur prídavok na každé maloleté dieťa, ktorý predstavuje štátnu sociálnu dávku, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a na čiastočnú úhradu školských potrieb na účel podpory plnenia školských povinností nezaopatreného dieťaťa).

51. V konaní o rozvod manželstva o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode, súd ex offio po začatí konania o nariadení dohľadu (pozn. uznesenie o začatí konania o nariadení dohľadu bolo vyhlásené na pojednávaní dňa 29.04.2024, podľa ust. § 235 ods. 2 CSP a contrario ho súd písomne nevyhotovoval) v zmysle § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine nariadil dohľad nad výchovou maloletých detí na obdobie 1 roka, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia. Nariadenie dohľadu jednoznačne odôvodňujú vyhrotené emočné reakcie, nestabilita a vulgárne správanie sa matky smerom k maloletým deťom, dlhodobé konfliktné situácie medzi rodičmi, ako aj systém preventívnej ochrany a kontroly maloletých detí, ktoré boli v poslednom období vždy svedkami konfliktov rodičov, a to viackrát aj za asistencie polície a prežili pri rozchode svojich rodičov mimoriadne ťažké obdobie, v ktorom im rodičia doposiaľ nedokázali vytvoriť stabilné a pokojné rodinné prostredie. Uvedená rodinná situácia, ktorej maloleté deti musia čeliť sa pritom začína prejavovať aj v správaní maloletých detí, ktoré je popisované školským zariadením, ktoré maloleté deti navštevujú (pri maloletom Š. ide o výchovné problémy súvisiace s nevhodným správaním a vyjadrovaním, nerešpektovaním autorít, šikanujúcim správaním v kolektíve bez akejkoľvek korekcie správania po upozorneniach, pri maloletej V. bola zo strany školy vnímaná markantná zmena správania smerom k uzavretiu sa a izolácie maloletého dieťaťa

a vnímané sú aj vplyvy rodinného prostredia na správanie maloletého R., pri ktorom sú popisované školou problémy s rešpektovaním pravidiel). Kolízny opatrovník tak bude aktívne preverovať, či výkon rodičovských práv a povinností predovšetkým zo strany matky, neohrozuje riadnu výchovu maloletých detí a pri zistených nedostatkoch tieto bude signalizovať súdu, ktorý môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

52. V uvedenom konaní súd zamietol návrh matky na doplnenie dokazovania vykonaním výsluchu starej matky maloletých detí Š.S. Q., vyžiadaním výpisu z účtu otca za obdobie posledných 12 mesiacov, vyžiadaním správy zo školského zariadenia maloletých detí a vyžiadaním dokladov preukazujúcich náklady otca. Matka neuviedla prečo navrhuje vykonať toto dokazovanie a čo sa ma uvedenými dôkazmi preukázať. Výsluch starej matky maloletých detí zo strany matky, ktorá nie je osobou odborne spôsobilou osobou, nemôže priniesť objektívne hodnotenie rodičovských kompetencií oboch rodičov a objektívne hodnotenie rodinnej situácie. Po vykonanom znaleckom dokazovaní, ktoré bolo doplnené aj pohovorom s maloletými deťmi, možno považovať uvedený výsluch už za nadbytočný a nevhodný. Doplnenie dokazovania vyžiadaním výpisu z účtu otca za obdobie posledných 12 mesiacov, ktoré bolo prednesené bezprostredne pred rozhodnutím súdu, nebolo matkou tiež žiadnym spôsobom zdôvodnené. V tomto prípade ide o dokazovanie smerom k spätnému obdobiu, za ktoré si matka uplatnila nárok na výživné a ktoré prináleží vykonávať v konaní vedenom pod sp.zn. 69P/211/2022, kde súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu. Odročenie pojednávania len za účelom vyžiadania dokladov preukazujúcich náklady otca, bolo zo strany súdu považované rovnako za neúčelné a nevhodné, keďže na doloženie týchto dokladov bol otec vyzvaný pri predvolaní na pojednávanie. Súd nevykonal doplnenie dokazovania vyžiadaním správy zo školského zariadenia maloletých, keďže dopyt na školské zariadenie už bol v konaní urobený a po vykonanom znaleckom dokazovaní, pohovore s maloletými deťmi, po rozsiahlych šetreniach kolízneho opatrovníka a po oboznámení sa so správami z prebiehajúceho odborného poradenstva, by išlo len o zbytočné predĺženie konania, pričom vykonanie navrhnutých dôkazov by už nemalo žiadny zásadný význam k objasneniu podstatných skutočností a nevedlo by k inému rozhodnutiu súdu.

53. O nároku na náhradu trov konania, ktoré si neuplatnil v konaní ani jeden z účastníkov konania, súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave, písomne, v štyroch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 ods. 1 Zákona o rodine).

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a požadovať splnenie nároku z exekučného titulu. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.